

**Verslag
over
het boekjaar**

2012

**Stichting
Pensioenfonds
Urenco Nederland**

INHOUDSOPGAVE

Jaarverslag

1. Karakteristieken van het pensioenfonds	4
Kerncijfers	4
Profiel	6
Organisatie	7
2. Verslag van het verantwoordingsorgaan	15
3. Intern toezicht: verslag van de visitatiecommissie	18
4. Verslag van het bestuur	19
Voorwoord	19
Hoofdpijnen	19
Goed pensioenfondsbestuur	25
Financiële paragraaf	30
Beleggingenparagraaf	33
Actuariële paragraaf	37
Risicoparagraaf	38
Ontwikkelingen 2012, regelgeving en overheidsbeleid	40
Toekomstparagraaf	44

Jaarrekening

5. Balans per 31 december 2012	48
6. Staat van baten en lasten over 2012	50
7. Kasstroomoverzicht	51
8. Toelichting behorende bij de jaarrekening 2012	52
9. Toelichting op de balans per 31 december 2012	57
10. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2012	73
11. Overige gegevens	
Statutaire regeling omtrent bestemming resultaat	77
Voorstel bestemming resultaat	77
Actuariële verklaring	78
Controleverklaring	79
Bijlage 1 Pensioentermen	81
Bijlage 2 Aanspraken	82
Bijlage 3 Nevenfuncties	83

1. KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Kerncijfers

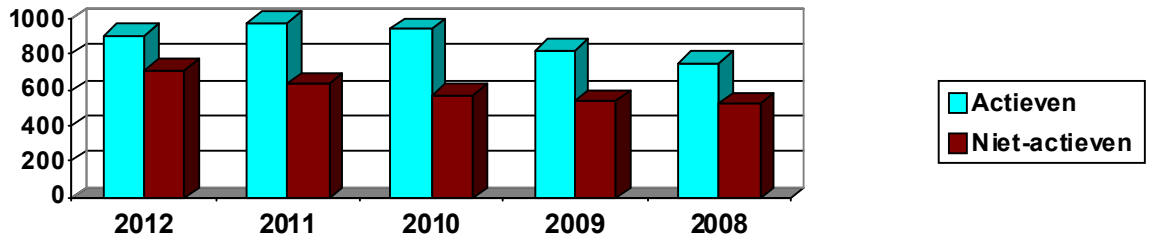
	2012	2011	2010	2009	2008
Aantal verzekerden					
Deelnemers met nog niet ingegaan	948	979	944	825	755
Pensioen					
Pensioentrekkenden	390	376	353	324	305
Houders premievrije polissen	<u>320</u>	<u>261</u>	<u>223</u>	<u>221</u>	<u>220</u>
Totaal verzekerden	1.658	1.616	1.520	1.370	1.280
Bedragen					
Indexatiepercentage (premielvrije- en ingegane pensioenen) *	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6
Indexatiepercentage actieven	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7
Franchise nieuwe pensioenregeling	15.563	15.275	15.122	14.680	14.143
Som van de pensioengrondslagen <i>(in duizenden euro's)</i>	35.971	35.048	31.836	28.021	23.499
Vermogenssituatie <i>(in duizenden euro's)</i>					
Dekkingsgraad (in %)	104	98	102	102	91
Pensioenvermogen **	339.988	286.284	254.838	220.143	187.943
Totale pensioenverplichtingen	326.756	293.264	249.408	216.431	207.362
Beleggingsportefeuille <i>(in duizenden euro's)</i>					
Aandelen	83.968	72.910	70.220	54.317	36.677
Vastrentende waarden	253.447	195.410	168.263	151.675	130.423
Indirect vastgoed	-	-	-	2.244	4.611
Overige beleggingen (inclusief derivaten en liquide middelen)	12.793	18.311	18.830	21.095	15.363
Afslag kredietrisico	0	0	-945	-1.584	0
Totaal	350.208	286.631	256.367	227.747	187.074
Premies en uitkeringen					
Percentage doorsneepremie	30,1	30,1	30,1	30,1	30,1
Premies ***	14.457	15.798	13.663	10.466	10.114
Pensioenuitkeringen	9.550	9.598	8.639	7.946	6.853
Resultaten					
Rendement beleggingen	17,8	9,8	16,3	16,7	- 13,6
Benchmark	16,7	10,6	15,6	14,9	- 9,4

* Vanaf 2008 wordt het indexatiepercentage weergegeven van de nieuwe pensioenregeling geldende per 1 januari 2006.

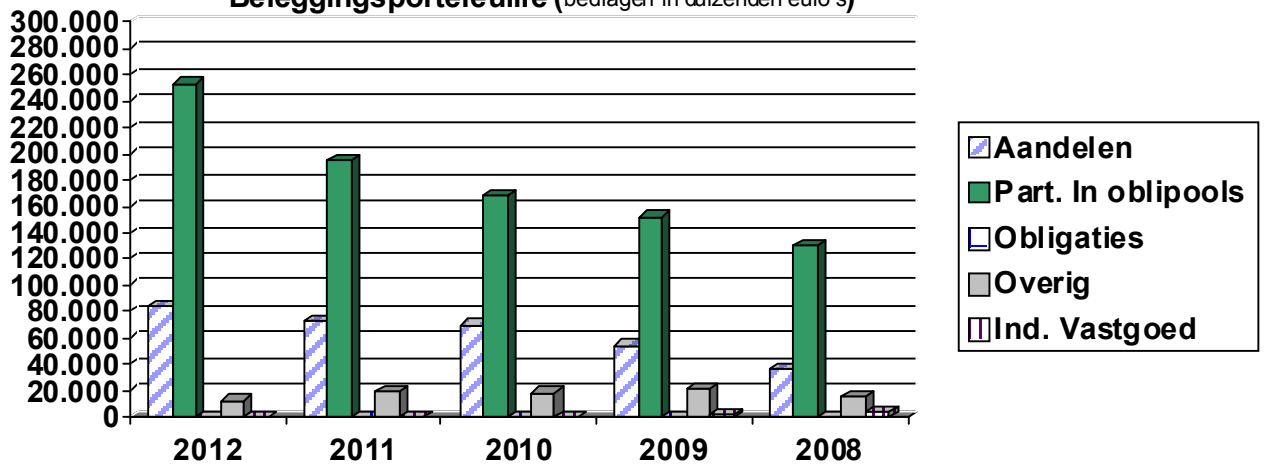
** Onder pensioenvermogen wordt verstaan de reserves vermeerderd met de technische voorzieningen. Vanaf 2007 wordt het technisch resultaat ook onder het pensioenvermogen opgenomen.

*** In 2008 hebben de sponsors een vermogensstorting ad € 4.000.000 gedaan (in de jaarrekening wel opgenomen onder de premies).

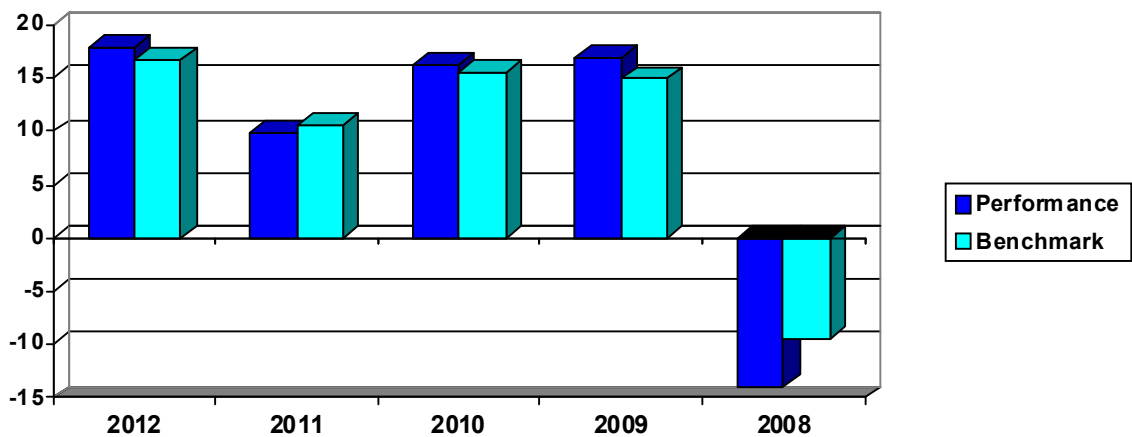
Aantal verzekerden

Beleggingsportefeuille (bedragen in duizenden euro's)

Resultaten (beleggingsopbrengsten) (percentages)

Profiel

Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland (hierna: SPUN of het fonds), statutair gevestigd te Almelo is opgericht op 9 december 1991. De Stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41030811. Het fonds is een ondernemingspensioenfonds en is aangesloten bij de onder de Pensioenfederatie vallende koepelorganisatie Stichting voor Ondernemingspensioenfonds (OPF). Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de aangesloten ondernemingen. Hiertoe wordt voor de aangesloten werkgevers en 1.658 deelnemers en gewezen deelnemers / slapers circa € 350 miljoen vermogen belegd.

Kenmerken regeling

De pensioenregeling betreft een uitkeringsovereenkomst. Dit betekent dat de werkgevers en de werknemers een overeenkomst hebben gesloten over een uitkering van een bepaalde hoogte die vanaf een bepaalde leeftijd ontvangen wordt.

Het fonds beschikt conform de eisen gesteld in de Pensioenwet per 1 januari 2008 over een uitvoeringsovereenkomst ten behoeve van de aangesloten werkgevers. In deze overeenkomst zijn in ieder geval de volgende onderwerpen geregeld:

- Wijze waarop de premie wordt vastgesteld;
- Wijze waarop en de termijnen waarin de premie moet worden voldaan;
- Informatie die door de werkgever aan het fonds, de verzekeraar, wordt verstrekt.
- Procedures die van toepassing zijn bij het niet nakomen van de premiebetalingsverplichtingen door de werkgever;
- Procedures die gelden bij het opstellen en wijzigen van het pensioenreglement;
- Voorwaarden waaronder toeslagverlening (indexatie) plaatsvindt;
- Uitgangspunten en procedures die van toepassing zijn ten aanzien van besluitvorming over vermogensoverschotten en vermogenstekorten.

Voorts beschikt het fonds over een startbrief voor nieuwe deelnemers. Met de startbrief wordt de nieuwe deelnemer geïnformeerd over de pensioenregeling en de wijze van toeslagverlening.

In het boekjaar zijn er geen inhoudelijke wijzigingen in de kenmerken van de bestaande regeling aangebracht. De kenmerken van de regeling zijn als volgt:

Soort regeling

Voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling

Pensioenrichtleeftijd

65 jaar

Pensioengevend salaris

12 maal het met de deelnemer overeengekomen vaste bruto maandsalaris, eventueel vermeerderd met ploegentoeslag, vermeerderd met het vastgestelde percentage voor vakantietoeslag; het geheel vermeerderd met het vastgestelde percentage voor de eindejaarsuitkering. Middenjaarsuitkering, gratificaties, winstuitkeringen, vergoedingen voor overwerk en andere door de werkgever nader aan te geven emolumenten blijven voor de bepaling van het jaarsalaris buiten beschouwing.

Franchise

Het gedeelte van het jaarsalaris waarover geen premie wordt betaald en voor welk gedeelte de AOW dan wel de Anw grotendeels in pensioen voorziet. De hoogte van de franchise wordt jaarlijks per 1 januari door het bestuur vastgesteld. Bij de besluitvorming door het bestuur worden in overweging genomen de door de werkgever toegekende (cumulatieve)

procentuele algemene salarisontwikkeling van het voorgaande jaar tot en met de datum waarop de verhoging plaatsvindt en de ontwikkeling van de franchise bij de Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Metalektro. De franchise zal echter nooit minder bedragen dan de wettelijk minimaal toegestane franchise als omschreven in artikel 18a, lid 8 van de Wet op de loonbelasting 1964.

Pensioengrondslag

Het pensioengevend salaris minus de franchise.

Opbouwpercentage

Het opbouwpercentage voor het levenslang ouderdomspensioen bedraagt 2,2% van de pensioengrondslag in het desbetreffende deelnemingsjaar.

Partnerpensioen

Het partnerpensioen is op opbouwbasis verzekerd.

Eigen bijdrage

De bijdrage voor de werknemer van Urenco Nederland B.V. (UNL) bedraagt 6,5% van zijn pensioengrondslag en voor de werknemer van Enrichment Technology Nederland B.V. (ETC Almelo) 8,3% van zijn pensioengrondslag. Deze bijdragen zijn conform afspraken tussen werkgevers en werknemers van de betreffende ondernemingen.

Organisatie

Bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van het fonds en treedt in dat licht op als beleidsbepaler. Tevens is het bestuur eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het fondsbeleid door de uitvoeringsorganisatie en toetst het of de uitvoering in lijn met de gemaakte afspraken verloopt. Daarnaast bewaakt het bestuur de handhaving van de statuten, reglementen en overeenkomsten van het fonds. De bestuursleden van werkgevers- en werknemerszijde zijn benoemd door respectievelijk de directies en de ondernemingsraden van UNL en ETC Almelo. De leden van het bestuur hebben zitting voor een tijdvak van maximaal drie jaar. De voorzitter wordt aangewezen uit de vertegenwoordigers van de werkgevers. De secretaris wordt door de bestuursleden uit hun midden aangewezen, bij voorkeur, uit de vertegenwoordigers van de deelnemers. De samenstelling van het bestuur per 31 mei 2013 luidt als volgt:

Werkgeversleden	Namens	Functie	Aftredend/herbenoembaar
G.J. Broekman	UNL	Bestuurslid	31 december 2015
A. Grave	UNL	Voorzitter	31 januari 2014
R.W.H. Horsselenberg	ETC Almelo	Secretaris	31 december 2014
L.J.C.M. Le Blanc	ETC Almelo	Bestuurslid	31 maart 2014

Werknemersleden	Namens	Functie	Aftredend/herbenoembaar
G.N. Koning	ETC Almelo	Bestuurslid	31 december 2014
J.J. de Vrieze	ETC Almelo	Bestuurslid	31 maart 2014
H. van Eck	UNL	Bestuurslid	28 februari 2014
H.R. Valley	UNL	Bestuurslid	31 december 2015

Het bestuur heeft een deskundigheids- en scholingsplan opgesteld, waarin is vastgesteld over welke deskundigheid het bestuur en de individuele bestuursleden dienen te beschikken en welke opleidingen moeten worden opgevuld om de deskundigheid te waarborgen en zo nodig te vergroten. Ook heeft het bestuur profielen opgesteld voor de functies van bestuurslid en voorzitter van het bestuur die als leidraad worden gebruikt bij de benoeming/aanwijzing van deze functionarissen. Het bestuur heeft een gedragscode opgesteld die dient ter voorkoming van conflicten tussen belangen van het fonds en privébelangen van betrokkenen. Ook dient het ter voorkoming van het gebruik maken van vertrouwelijke informatie van het fonds voor privédoeleinden. De gedragscode is van toepassing op alle personen die door het bestuur als aan het pensioenfonds verbonden personen zijn aangemerkt. Deze personen leggen jaarlijks een verklaring van naleving van de gedragscode af. Het bestuur heeft vastgesteld dat er gedurende het boekjaar geen sprake is geweest van insiders.

Dagelijks bestuur

De voorzitter en secretaris vormen tezamen het dagelijks bestuur van het fonds en wordt hierbij ondersteund door het externe bestuursbureau. Het dagelijks bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van het fonds, overeenkomstig de vastlegging in een mandaat en de actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn). Het dagelijks bestuur komt maandelijks bijeen en is namens het bestuur het eerste aanspreekpunt voor het externe bestuursbureau, de externe relaties van het fonds en de toezichthouders.

Bestuurlijke commissies

Het pensioenfonds kende gedurende het boekjaar vier afzonderlijke bestuurlijke commissies. Met ingang van 29 maart 2013 zijn de Commissie Pension Fund Governance en de Commissie Uitbesteding & Risicomanagement uit efficiency overwegingen samengevoegd tot de Commissie Beleid & Uitvoering. De drie commissies zijn verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding van, adviezen aan het bestuur over en de operationele uitvoering inzake bestuursbesluiten op de aan deze commissies toebedeelde aandachtsgebieden. De commissies zijn samengesteld uit bestuursleden, eventueel aangevuld met externe adviseurs. De externe adviseurs hebben geen stemrecht en zijn niet bevoegd tot het nemen van besluiten. De bestuurlijke commissies zijn als volgt vastgesteld (stand per 31 mei 2013):

Beleggingsadviescommissie	G.J. Broekman (voorzitter), H.R. Valley, L.C.J.M. Le Blanc, A. Grave, J.J. de Vrieze
Commissie Beleid & Uitvoering	G.N. Koning (voorzitter), R.W.H. Horsseleberg, H. van Eck, J.J. De Vrieze, A. Grave
Commissie Communicatie	H.R. Valley (voorzitter), H. van Eck, G.J. Broekman en G.N. Koning

Hieronder worden de activiteiten en adviezen van de commissies in 2012 gerapporteerd volgens de tot 29 maart 2013 geldende commissiestructuur.

Beleggingsadviescommissie

De beleggingsadviescommissie (BAC) bestaat uit vijf bestuursleden. De BAC wordt inhoudelijk geadviseerd door een extern deskundige, de heer R. van Daalen van Towers Watson B.V.. De voornaamste taak van de BAC is het adviseren van het bestuur over de inhoudelijke invulling van en het uitvoering geven aan het beleggingsbeleid en financieel risicomanagementbeleid. Voor het verslag van de BAC wordt verwezen naar de beleggingsparagraaf.

Commissie Pension Fund Governance

De Commissie Pension Fund Governance (CPFG) bestaat uit vier bestuursleden en de heer Oude Elferink, die deel neemt vanuit zijn rol als HR adviseur. Het externe bestuursbureau faciliteert de CPFG bij de operationele uitvoering. De voornaamste taak van de CPFG is het adviseren van het bestuur over het governancebeleid van het fonds, actuariële aspecten, de begroting van het fonds, het juridische beheer ten aanzien van fondsdocumenten en het compliancebeleid.

De CPFG heeft het bestuur in 2012 geadviseerd over onder meer:

- de wijziging van de statuten en het pensioenreglement van het fonds;
- de aanpassing van de actuariële- en bedrijfstechnische nota van het fonds per 1 december 2012;
- het wijzigen van de bestaande Terms of References in een consistente mandatenstructuur voor alle bestuurlijke commissies;
- het actualiseren van het deskundigheids- en scholingsplan van het fonds;
- het wijzigen van het reglement visitatiecommissie van het fonds en
- ontwikkelingen in relevante wet- en regelgeving, waaronder de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd en het Wetsvoorstel Versterking besturen pensioenfondsen.

Daarnaast heeft de CPFG namens het bestuur uitvoering gegeven aan het in 2012 door De Nederlandsche Bank (DNB) onder een aantal klein(ere) pensioenfondsen gehouden themaonderzoek Intern Toezicht.

Voor 2013 ligt de focus van de CPFG op de volgende onderwerpen:

- het voorbereiden van uitvoering laten geven aan de driejaarlijkse visitatie door een door het bestuur te benoemen visitatiecommissie;
- het in kaart brengen van de mogelijke gevolgen van de ontwikkelingen van het deelnemersbestand voor het toeslagen en premiebeleid en het hierover adviseren van het bestuur;
- het informeren van en overleggen met sociale partners over de aankomende wijzigingen in de pensioenregeling als gevolg van nieuwe wetgeving;
- het verder formaliseren van de governancestructuur van het fonds;
- het voorbereiden van een wijziging van het pensioenreglement in verband met AZL als nieuwe administrateur per 1 januari 2013;
- de aanpassing van de actuariële- en bedrijfstechnische nota van het fonds per 1 januari 2013;
- het actualiseren van het compliancebeleid;
- de jaarlijkse evaluatie van het financieel crisisplan;
- het voorbereiden van de wijziging van de flexibiliseringsfactoren per 1 januari 2014;
- het voorbereiden van en het adviseren van het bestuur over de implementatie van het Wetsvoorstel Versterking besturen pensioenfondsen en
- het opstellen van de fondsbegroting 2013-2014.

Commissie Uitbesteding & Risicomanagement

De Commissie Uitbesteding & Risicomanagement (CU&RM) bestaat uit vier bestuursleden en wordt bij de operationele uitvoering gefaciliteerd door het externe bestuursbureau. De voornaamste taak van de CU&RM is het adviseren van het bestuur over het uitbestedings- en risicomanagementbeleid, het beoordelen van overeenkomsten die het pensioenfonds aangaat, selectietrajecten inzake uitbestedingspartijen en de evaluatie van adviseurs en uitbestedingspartijen. Naar verwachting benoemt het bestuur in de eerste helft van 2013 een adviseur die de commissie inhoudelijk zal adviseren en ondersteunen.

De CU&RM heeft het bestuur in 2012 geadviseerd over / uitvoering gegeven aan onder meer:

- een risicoanalyse van het fonds, mede op basis waarvan het risicomanagementbeleid verder wordt vormgegeven;
- het selectieproces voor een nieuwe herverzekeraar per 1 januari 2013;

- het evalueren van adviseurs en uitbestedingspartijen van het fonds;
- de uitbesteding van de pensioenadministratie aan AZL per 1 januari 2013.

Voor 2013 ligt de focus van de CU&RM op de volgende onderwerpen:

- de evaluatie van de dienstverlening door het externe bestuursbureau en de mogelijke verlenging van de uitbestedingsovereenkomst per 1 juni 2013;
- de verdere integratie van het risicomanagement in het uitvoeringsproces van het fonds;
- het opstarten van een selectieproces voor de accountant en certificerend actuaris van het pensioenfonds per 1 januari 2014;
- de benoeming van een eventuele extern operationeel risicomanager;
- het actualiseren van bestaande overeenkomsten en Service Level Agreement (SLA) afspraken.

Commissie Communicatie

De Commissie Communicatie (CC) bestaat uit drie bestuursleden en wordt inhoudelijk geadviseerd door de heer Oude Elferink, die deel neemt vanuit zijn rol als HR adviseur. De voornaamste taak van de CC is het adviseren van het bestuur over het communicatiebeleid en het beheer over de communicatie-uitingen van het fonds (website, startbrief, nieuwsbrieven, etc.).

De CC heeft het bestuur in 2012 geadviseerd over / uitvoering gegeven aan onder meer:

- het oprichten van een Communicatie forum, bestaande uit deelnemers en pensioengerechtigden, om de deelnemerscommunicatie te toetsen op begrijpelijkheid en volledigheid;
- het actualiseren van de website van het fonds;
- de huisstijl van het fonds;
- het publiceren van een nieuwsbrief;
- het middels een persoonlijke brief informeren van alle belanghebbenden van het pensioenfonds en de toezichthouders over de overgang naar AZL als nieuwe administrateur per 1 januari 2013 en;
- het actualiseren van het communicatiebeleidsplan in verband met onder meer de overgang van het pensioenfonds naar AZL als nieuwe administrateur per 1 januari 2013.

Voor 2013 ligt de focus van de CC op de volgende onderwerpen:

- de startbrief per 1 januari 2013 voor nieuwe deelnemers van het fonds;
- de mogelijke inzet van social media applicaties als communicatiemiddel;
- het periodiek informeren door middel van nieuwsbrieven en;
- het organiseren van deelnemersbijeenkomsten.

Ad hoc Werkgroep implementatie AZL

In augustus 2012 heeft het bestuur de Ad hoc Werkgroep implementatie AZL in het werk gesteld. Deze werkgroep heeft als taak het mede uitvoering geven aan de overdracht van de deelnemersadministratie van CBA naar AZL. Namens het bestuur participeert de heer Koning in de werkgroep en rapporteert hij tussentijds aan het bestuur. De implementatie bij AZL is naar verwachting eind september 2013 afgerond. De werkgroep zal vervolgens ontbonden worden.

Deelnemersraad

De deelnemersraad is samengesteld uit deelnemers en pensioengerechtigden en vergadert ten minste tweemaal per jaar samen met het dagelijks bestuur. Tijdens deze vergadering worden de belangrijkste in- en externe ontwikkelingen besproken en toegelicht. Adviesaanvragen worden zoveel als mogelijk tussentijds aan de deelnemersraad voorgelegd.

In 2012 heeft de deelnemersraad de volgende adviesaanvragen behandeld:

- het voorgenomen bestuursbesluit tot wijziging van de statuten;
- het voorgenomen besluit tot vaststelling van de abtn naar de stand per 1 december 2012;
- het voorgenomen besluit tot wijziging van het pensioenreglement.

Tevens heeft de deelnemersraad ingestemd met de wijziging van het Reglement deelnemersraad, het protocol bestuur / deelnemersraad en het Verkiezingsreglement van de deelnemersraad.

In de eerste helft van 2012 hebben er verkiezingen plaatsgevonden voor en door de pensioengerechtigden. Op basis van de uitgebrachte stemmen is de heer J. Bronk per 1 juli 2012 afgetreden en is de ontstane vacature per deze datum opgevuld door de heer P.H.M. te Riele. De samenstelling van de deelnemersraad per 31 mei 2013 luidt als volgt:

Deelnemers	Namens	Functie	Aftredend/herbenoembaar
J. Waaijer	UNL	Deelnemersraadslid / secretaris	30 november 2014
F. Wissink	ETC Almelo	Deelnemersraadslid / voorzitter	30 november 2014
E. Reinders	ETC Almelo	Deelnemersraadslid	30 november 2014

Pensioengerechtigden	Functie	Aftredend/herbenoembaar
P.H.M. te Riele	Deelnemersraadslid	30 juni 2015
J. Ruis	Deelnemersraadslid	30 juni 2015

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur heeft een verantwoordingsorgaan ingesteld door uitbreiding van de huidige deelnemersraad met twee werkgeversleden (één van UNL en één van ETC Almelo). Het verantwoordingsorgaan bestaat daarmee uit zeven leden, van wie drie leden afkomstig uit de geleding van de actieve deelnemers, twee uit de geleding van de werkgevers en twee uit de geleding van de pensioengerechtigden. De samenstelling en wijze van benoeming, werkwijze en bevoegdheden zijn vastgelegd in het Reglement verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan vergadert ten minste tweemaal per jaar samen met het dagelijks bestuur.

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd en over de naleving van de principes voor goed pensioenfondsbestuur. Het verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een oordeel te geven over:

- het handelen van het bestuur
- het door het bestuur gevoerde beleid over het betreffende kalenderjaar, en
- de beleidskeuzes die betrekking hebben op de lange(re) termijn.

In 2012 heeft het verantwoordingsorgaan één adviesaanvraag behandeld, namelijk het voorgenomen bestuursbesluit inzake de vaststelling van het Reglement visitatiecommissie.

Op 1 maart 2013 is de heer A. Schoonderbeek afgetreden wegens het aanvaarden van een functie bij een andere organisatie. Naar verwachting is de vacature per 1 juli 2013 vervuld. De samenstelling van het verantwoordingsorgaan per 31 mei 2013 luidt als volgt:

Werkgeversleden	Namens	Functie	Aftredend/herbenoembaar
M. ter Beke	ETC Almelo	Lid	30 november 2014
Vacature	UNL	Lid	30 november 2014

Werknemersleden	Namens	Functie	Aftredend/herbenoembaar
J. Waaijer	UNL	Lid / secretaris	30 november 2014
F. Wissink	ETC Almelo	Lid / voorzitter	30 november 2014
E. Reinders	ETC Almelo	Lid	30 november 2014

Gepensioneerden		Aftredend / herbenoembaar
P.H.M. te Riele	Lid	30 juni 2015
J. Ruis	Lid	30 juni 2015

Intern toezicht

Het intern toezicht wordt vormgegeven door het driejaarlijks benoemen van een visitatiecommissie en vaker als daartoe aanleiding is. De visitatiecommissie bestaat uit ten minste drie onafhankelijke deskundigen en heeft ten minste de volgende taken:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en –processen en de check en balances binnen het fonds;
- het beoordelen van de wijze waarop het fonds wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop door het bestuur wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn.

Compliance officer

Op grond van de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht (Wft) dient het fonds een beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen en een compliance officer aan te wijzen. De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de Wft en Pensioenwetbepalingen en van de interne procedures en gedragsregels zoals de gedragscode van het fonds. Het bestuur heeft de heer E.G. Vollenbroek, compliance officer van UNL, als compliance officer van het fonds benoemd. De compliance officer staat niet in een gezagsverhouding tot een of meerdere bestuursleden en opereert daarmee volledig onafhankelijk van het bestuur. De compliance officer heeft in 2013 onderzoek gedaan naar de naleving van interne regels en externe wet- en regelgeving over 2012 en heeft zijn bevindingen aan het bestuur gerapporteerd. De samenvatting van zijn rapportage luidt als volgt: Als compliance officer van het fonds toets ik jaarlijks aan de hand van een schriftelijke verklaring

- of de bestuursleden en andere door het bestuur aangewezen verbonden personen de dan geldende gedragscode hebben ontvangen en
- of de bestuursleden en andere door het bestuur aangewezen verbonden personen de gedragscode hebben nageleefd. De vragen hebben betrekking op meerdere onderwerpen uit de gedragscode.

Van de 17 verbonden personen hebben er 16 de verklaring en vragenlijst ingevuld en ondertekend. Voor één persoon geldt dat deze pas in de loop van 2103 werkzaamheden voor SPUN is gaan verrichten. Deze persoon heeft dan ook alleen de verklaring 'ontvangst gedragscode' ondertekend. De niet verbonden personen hebben een verzoek gehad dat zij de gedragscode van hun eigen organisatie aan moeten leveren en expliciet (mede in verband met het uitbestedingsrisico) moeten aantonen dat hun eigen compliance code adequaat is ingericht.

Alle niet verbonden personen hebben de gedragscodes opgestuurd. De opgestuurde gedragscodes zijn in overeenstemming met de gedragscode van het SPUN pensioenfonds. De ingevulde vragenlijsten leverde geen bijzonderheden op. Het bestuur zou zich kunnen afvragen of een "schijnbare relatie" tussen het bestuurslid en de dienstverlener schadelijk is voor het imago van het pensioenfonds.

Extern bestuursbureau

Het bestuur heeft in de eerste helft van juni 2012 besloten de bestuursondersteuning niet meer uit te besteden aan Centraal Beheer Achmea maar aan een extern bestuursbureau (Montae Bestuurcentrum B.V.). Dit gelet op het toenemende tijdsbeslag dat het besturen van het fonds met zich meebrengt en de noodzaak om zich nog nadrukkelijker te richten op specifiek het strategische beleid. De operationele processen (waaronder het voorbereiden van bestuursvergaderingen en het uitvoering (laten) geven aan bestuursbesluiten, het juridisch beheer en beleidsvoorbereiding) worden, voor zover deze niet betrekking hebben op het vermogensbeheer, volledig uitbesteed aan het externe bestuursbureau. Het externe bestuursbureau wordt aangestuurd door het dagelijks bestuur. De uitbesteding betreft vooralsnog een proef voor een periode van één jaar (30 juni 2012- 30 juni 2013) met de optie om deze te verlengen.

Uitvoeringsorganisatie

Het bestuur heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. Deze werkzaamheden betreffen het vermogensbeheer en de pensioenadministratie. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Pensioenwet verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

De uitvoeringsorganisatie

tot en met 31 december 2012: *Centraal Beheer Achmea
Prins Willem Alexanderlaan 651
7311 NB APELDOORN*

vanaf 1 januari 2013: *AZL N.V.
Akerstraat 92
6411 HD HEERLEN*

Het vermogensbeheer is uitbesteed aan:

*F&C Netherlands B.V. BlackRock Institutional Trust Company en
Jachthavenweg 109 k Strawinskylaan 667
1081 KJ AMSTERDAM 1077 XX AMSTERDAM*

*KAS BANK N.V.
Nieuwezijds Voorburgwal 225
1012 RL Amsterdam*

Externe ondersteuning

Het bestuur wordt bijgestaan door de externe adviserende actuaris, als externe deskundige, voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn.

*Towers Watson B.V.
Schumanpark 9-E
7336 AM APELDOORN*

Het externe bestuursbureau is ondergebracht bij:

*Montae Bestuurscentrum B.V.
Verrijn Stuartlaan 1-F
2288 EK RIJSWIJK*

2. VERSLAG VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN

Het Verantwoordingsorgaan (VO) dient zich jaarlijks een algemeen oordeel te vormen over het door het Bestuur gevoerde beleid en de besluiten en beleidskeuzes van het Bestuur die op de toekomst betrekking hebben. Daarnaast geeft het VO gevraagd en ongevraagd advies.

Het Bestuur heeft de volgende verantwoordelijkheden:

- Het beheer van het pensioenfonds en de toevertrouwde gelden.

Er is duidelijkheid gegeven aan de uitvoeringsorganisatie van het fonds. Het is transparant hoe het fonds georganiseerd is, welke commissies een rol spelen, welke taken uitbesteed zijn en hoe advisering en certificering plaats vinden. Het VO constateert dat op deze gebieden vooruitgang voor wat betreft professionalisering geboekt is.

Uit 2012 is er nog steeds sprake van een dekkingstekort. Dit ondanks het feit dat er sprake is van een positief resultaat. Dit resultaat is hoofdzakelijk bepaald door beleggingen en marktrente. De gerapporteerde dekkingsgraad wijkt nauwelijks af van de in het herstelplan geprognosticeerde dekkingsgraad.

- Het uitvoeren van de pensioenovereenkomst tussen de werkgever en werknemers.

Het VO is van mening dat de pensioenovereenkomst naar tevredenheid is uitgevoerd. Vooral de communicatie tussen bestuur en VO is verbeterd. In een vroegtijdig stadium is een afvaardiging van het VO geïnformeerd over het offerteproces van de overgang van administrateur en uitvoerder Centraal Beheer Achmea naar AZL.

- Het uitkeren van pensioen aan pensioengerechtigden.

Het huidige dekkingstekort heeft niet geleid tot ingrijpende maatregelen zoals; korten op uitkeringen en / of verhogen van de premie. Anderzijds heeft er ook geen indexatie plaatsgevonden.

In 2012 heeft het Bestuur het VO eenmaal om advies gevraagd. Het betrof hier het voorgenomen bestuursbesluit betreffende de vaststelling van het Reglement visitatiecommissie. Het VO heeft hierover positief geadviseerd.

Ten behoeve van het vormen van een oordeel over het gevoerde beleid, hebben delegaties van het VO 4 keer overleg gehad met vertegenwoordigers van het Bestuur. Op 27 mei 2013 heeft er een bijeenkomst met het Bestuur plaatsgevonden, waarin het Bestuur verantwoording heeft afgelegd over het beleid in 2012 en de daarbij gemaakte keuzes.

Voor zijn oordeelsvorming heeft het VO de beschikking gekregen over onderstaande verslagen/ rapporten:

- Verslagen van de bestuursvergaderingen SPUN
- Verslag boekjaar 2012
- Certificeringsrapport verslagjaar 2012 (certificerende actuaris)
- Rapport Visitatiecommissie

Aandachtspunten:

- Graag wenst het VO op de hoogte gehouden te worden van de overweging om te komen tot een besluit t.b.v. het reële of nominale pensioencontract
- Graag ziet het VO een verbetering in het tijdig aanleveren van de benodigde jaarstukken om tot een jaarooordeel te komen voor het jaarverslag.
- Het VO vraagt maximale aandacht voor de wijze van communiceren naar de deelnemers van de komende wetswijzigingen met betrekking tot onder andere:
 - de wijziging van het opbouwpercentage
 - de wijziging van de pensioenleeftijd
 - de wijziging van de bestuursvorm.

Eindoordeel:

Het VO is van oordeel dat het Bestuur bij het vormgeven van zijn beleid en bij zijn beleidsvoering zorgvuldig gekeken heeft naar de belangen van alle betrokken partijen. Het Bestuur heeft bij zijn besluiten naar het oordeel van het VO op evenwichtige wijze rekening gehouden met de belangen van alle betrokkenen.

Almelo, 4 juni 2013

Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland
Het verantwoordingsorgaan

Reactie van het bestuur op het verslag

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor haar oordeel. In onze reactie houden wij als bestuur de volgorde van de door het verantwoordingsorgaan in haar oordeel genoemde aandachtspunten aan.

Overwegingen besluitvorming bestuur inzake reëel of nominaal pensioencontract

Relevant hierin is de rolverdeling tussen sociale partners en het bestuur van het fonds. Sociale partners (werkgevers en werknemers) besluiten of het pensioencontract uitgaat van het nominale of reële kader. Het bestuur van het fonds toetst vervolgens het vastgestelde contract op financierbaarheid, uitvoerbaarheid en risico's.

Het bovenstaande neemt uiteraard niet weg dat het bestuur tussentijds sociale partners zal ondersteunen bij de besluitvorming en waar nodig van adviezen zal voorzien.

Het bestuur onderschrijft met het verantwoordingsorgaan het belang om vertegenwoordigers van alle belanghebbenden (deelnemers en aangesloten werkgevers) tijdig bij het proces te betrekken (informatievoorziening en het tussentijds toetsen van mogelijke denkrichtingen). Dit blijkt ook uit het feit dat (een delegatie van) de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan zijn uitgenodigd voor en hebben deelgenomen aan het strategisch overleg in februari 2013. Tijdens dit overleg is uitgebreid op dit onderwerp ingegaan. Als bestuur blijven wij u tussentijds informeren over de stand van zaken en in voorkomende gevallen een gezamenlijk overleg organiseren.

Tijdig aanleveren van de jaarstukken

Het bestuur beseft dat het verantwoordingsorgaan voldoende voorbereidingstijd nodig heeft om een afgewogen oordeel te kunnen geven. Aan de andere wordt het jaarwerkproces gekenmerkt door een dynamisch karakter, dit jaar mede door

de afwikkeling van de op 31 december 2012 geëxpireerde overeenkomst met Centraal Beheer Achmea. Wij zullen in overleg met AZL bezien hoe de planning van het jaarwerkproces verder te optimaliseren.

Communicatie met deelnemers over ontwikkelingen

Het bestuur hecht veel belang aan een communicatie en voorziet met het oog op alle ontwikkelingen (pensioencontract, aanpassing Witteveen kader en governance wetgeving) dat deze taak nog belangrijker zal worden. De Commissie Communicatie publiceert daarom sinds kort per kwartaal een nieuwsbrief met relevante ontwikkelingen. Bovendien is er een communicatie forum ingesteld. Dit forum dient als klankbord groep en beoordeelt de communicatie-uitingen van het fonds op begrijpelijkheid en duidelijkheid. Maar ook is besloten om begin oktober 2013, tijdens de nationale Pensioen 3-daagse, deelnemersbijeenkomsten te organiseren. Een ander voorbeeld is het communicatietraject rondom de implementatie bij AZL geweest.

Het bestuur zal vanzelfsprekend met de deelnemers communiceren over belangrijke wetswijzigingen, zij het wel op een moment dat deze wijzigingen zijn vertaald in definitieve bestuursbesluiten. Voorkomen moet namelijk worden dat deelnemers beslissingen nemen op basis van onvolledige uitgangspunten.

Conclusie

Het bestuur dankt het verantwoordingsorgaan voor het door haar afgegeven oordeel en ziet uit naar de continuering van de goede samenwerking voor 2013 en verder.

Almelo, 7 juni 2013

3. INTERN TOEZICHT: VERSLAG VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in het jaar 2013 opdracht gegeven aan Stichting Intern Toezicht Pensioen om het pensioenfonds te visiteren overeenkomstig de aanbevelingen van de Stichting van de Arbeid inzake goed pensioenfonds-bestuur. Het functioneren van het bestuur werd over de periode 2010 tot en met 2012 beoordeeld. De visiteurs waren de volgende onafhankelijke deskundigen: Bob Davis, Dick Mik en Barthold Post. De laatste visitatie, niet uitgevoerd door Stichting Intern Toezicht Pensioen, heeft begin 2010 plaatsgevonden. De rapportage daarvan werd opgenomen in het jaarverslag van het pensioenfonds over 2010.

Bij het uitvoeren van de visitatieopdracht hebben de visiteurs de volgende taken vervuld:

- Het beoordelen van de beleids- en bestuursprocedures en –processen en de checks and balances binnen het pensioenfonds;
- Het beoordelen van de wijze waarop het bestuur het pensioenfonds aanstuurt;
- Het beoordelen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op de langere termijn.
- De visiteurs hebben zich geconcentreerd op de volgende gebieden: besluitvorming, financieel, beleggingen, communicatie, uitbesteding, procedures en risk management.

De werkwijze van de visiteurs kende de volgende stappen: het bestuderen van de documenten zoals gehanteerd door het pensioenfonds, gesprekken met een delegatie van het bestuur en van de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan alsmede met enkele adviseurs van het bestuur. De visiteurs hebben een rapport samengesteld en dit met de voorzitter en secretaris van het pensioenfonds besproken.

De visiteurs concludeerden dat sinds de laatste visitatie het pensioenfonds een significante professionaliseringslag gemaakt heeft. Deze mondt onder andere uit in een heldere structuur van bestuur en commissies met het reglementeren en documenteren van alle onderliggende organen. Er worden ook beleidsplannen gemaakt en het bestuur is zich bewuster geworden van de noodzaak zich meer op de strategie te concentreren dan op de details. Ondanks deze positieve conclusie heeft de visitatiecommissie wel een aantal aanbevelingen geformuleerd dat het bestuur zou kunnen overwegen om verdere verbeteringen te realiseren. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in het rapport van de visitatiecommissie. Sommige van deze punten betroffen details. Naar de mening van de visitatiecommissie is het belangrijk dat de organisatiestructuur niet te complex wordt. "In control blijven" is dan beter te verwezenlijken.

Er moet meer focus komen op de toekomst. Dit is met name nodig in verband met de wijzigingen die in de pensioenwetgeving op komst zijn en de aankomende veranderingen bij de werkgever(s). Een duidelijke strategie helpt het pensioenfonds om richting te houden met betrekking tot beleid en haar besluiten. Hierbij hoort tevens een discipline om te zorgen dat plannen tijdig worden uitgevoerd en afgerond alsmede dat begrotingen zijn gemaakt, vastgesteld en gecommuniceerd ruim voor de betreffende periode begint. De visitatiecommissie meent dat de visitatie in een open en constructieve sfeer heeft plaatsgevonden. Zij dankt het bestuur van het pensioenfonds voor de volledig medewerking.

4. VERSLAG VAN HET BESTUUR

Voorwoord

Het bestuur heeft in 2012 vijf keer vergaderd (inclusief de jaarlijkse strategische sessie). Het bestuur heeft tijdens deze vergaderingen veel aandacht besteed aan het herstel van de financiële positie van het fonds, het strategisch beleggingsbeleid, de communicatie met de deelnemers het risicomanagementbeleid en de ontwikkeling van de uitvoeringskosten. Voornaamste punt van zorg voor het bestuur was de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds. Indien de geraamde minimaal vereiste dekkingsgraad ultimo dit boekjaar lager zou zijn uitgevallen dan de benodigde minimaal vereiste dekkingsgraad dan had het bestuur over moeten gaan tot het korten van de pensioenaanspraken en ingegane pensioenrechten. Uiteindelijk is op basis van de uitkomsten van de evaluatie 2012 van het herstelplan vastgesteld dat een korting per 1 april 2013 niet aan de orde is.

Naast deze inhoudelijke onderwerpen heeft het bestuur nadrukkelijk ook gekeken naar de organisatie en het uitbestedingsbeleid van het fonds. Zo heeft het bestuur besloten de pensioenadministratie per 1 januari 2013 uit te besteden aan AZL te Heerlen. Het verbod op kapitaalcontracten per 1 januari 2017 gaf het bestuur aanleiding om zichzelf de vraag te stellen of Centraal Beheer Achmea, rekening houdend met de belangen van de deelnemers en aangesloten werkgevers, nog wel de meest optimale uitvoerder is. Ondanks dat het bestuur op basis van een wettelijke overgangsbepaling de overeenkomst met Centraal Beheer Achmea nog eenmaal kon verlengen is uiteindelijk toch gekozen voor AZL. Maar ook zijn de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur en de bestuurlijke commissies vastgelegd in de statuten. Tevens is besloten de bestuursondersteuning per 30 juni 2012 uit te besteden aan een onafhankelijke partij (Montae Bestuurscentrum B.V.), zodat het bestuur zich nog meer kan richten op beleid en strategie. Verder heeft de onderlinge relatie met de deelnemersraad en het verantwoordingsorgaan meer structuur gekregen door een vaste vergaderstructuur, het tijdig voorleggen van adviesaanvragen en het tussentijds betrekken bij / informeren over beleidsvraagstukken van het bestuur.

Hoofdpijnen

Algemene bestuursbesluiten

In de reguliere bestuursvergaderingen is onder meer aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- *Jaarverslag*

Het jaarverslag over 2011 werd goedgekeurd.

- *Wijziging administrateur*

In de bestuursvergadering van 6 juni 2012 heeft het bestuur, na een uitgebreid selectieproces door en op advies van de Commissie Uitbesteding & Risicomanagement, besloten een vijfjarige administratieovereenkomst aan te gaan met AZL. Het door het bestuur genomen besluit, de hierbij gehanteerde overwegingen, het advies van de Commissie en de onderliggende offertevergelijking zijn vastgelegd in een verantwoordingsrapportage. De ingangsdatum van de overeenkomst is 1 januari 2013. Het bestuur heeft besloten vooralsnog de door Centraal Beheer Achmea voorgelegde concept beëindigingsovereenkomst niet te ondertekenen, aangezien de implementatie bij AZL nog niet volledig is afgerond. Alvorens de overeenkomst te tekenen zal eerst een risicoanalyse worden uitgevoerd.

- *Toeslagverlening*

Het bestuur heeft zich aan de hand van de financiële positie van SPUN beraden over de toeslagverlening met ingang van 1 januari 2013. Er is besloten geen toeslagen te verlenen. Dit conform de door het bestuur vastgestelde toeslagstaffel en de hoogte van de dekkingsgraad ultimo oktober.

- *Beleggingsplan 2012*

Het bestuur heeft het beleggingsplan 2012 in het vierde kwartaal vastgesteld.

- *Onderzoek fondsspecifieke ervaringssterfte*

In september is de nieuwe AG Prognosetafel 2012-2062 gepubliceerd. Gelijktijdig met deze publicatie heeft Towers Watson een nieuw model voor ervaringssterfte gepubliceerd. Mede op indicatie van DNB is gebleken dat een meer generieke ervaringssterfte systematiek niet meer passend is en dat feitelijk meer rekening zal moeten worden gehouden met verschillen qua levensverwachting tussen populaties (fondsspecifieke ervaringssterfte). Het bestuur heeft Towers Watson opdracht gegeven tot het onderzoeken van de effecten van de nieuwe systematiek op de technische voorzieningen van het fonds, uitgaande van sector I (Industrie / hoge inkomens). Hierin zijn ook de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden meegenomen. De uitkomsten zijn verwerkt in de technische voorzieningen per 31 december 2012.

- *Flexibiliseringsfactoren*

Jaarlijks wordt door het bestuur beoordeeld of de flexibiliseringsfactoren moeten worden gewijzigd. Het bestuur hanteert hiervoor een zogenoemde dempingsmethode. Het bestuur heeft vastgesteld dat de gemiddelde rentevoet voor SPUN op basis van de laatste vijf ultimo jaren gelijk is aan 4,0%. Op basis daarvan hoeft geen andere rekenrente te worden gehanteerd voor de vaststelling van de factoren. Het bestuur heeft daarom besloten de factoren voor 2013 ongewijzigd te laten. Bij flexibilisering worden die factoren gehanteerd die gelden in het jaar van pensioeningang. Uiterlijk in juli 2013 zal het bestuur een besluit nemen over een aanpassing van de flexibiliseringsfactoren per 1 januari 2014.

- *Crisisplan*

Op 10 december 2011 is de Beleidsregel financieel crisisplan pensioenfondsen van kracht geworden. In deze Beleidsregel is opgenomen dat een pensioenfonds een financieel crisisplan moet opstellen. De Nederlandsche Bank verwacht dat de pensioenfondsen uiterlijk op 1 mei 2012 hun crisisplan gereed hebben en in de actuariële- en bedrijfstechnische nota is opgenomen. Met een financieel crisisplan heeft het pensioenfonds een plan klaar dat kan worden ingezet indien een crisis in korte tijd hard toeslaat.

- *Investment beliefs*

De Investment beliefs hebben betrekking op de visie en uitgangspunten van het bestuur voor wat betreft de beleggingen. Rekening houdend met het deelnemersbestand en de karakteristieken van het fonds. De Investment beliefs vormen een belangrijk instrument bij het vormen van voldoende countervailing power naar de uitbestedingspartijen van het fonds.

- *Actuariële- en bedrijfstechnische nota (abtn)*

Eind 2012 heeft het bestuur de abtn gewijzigd (naar de stand per 1 december 2012). De grootste wijzigingen hebben betrekking op het beschrijven van het beleggingsbeleid in 2012, de ontwikkelingen ten aanzien van de nieuwe administrateur en (her)verzekeraar en de aanpassing van de bestuurlijke structuur. Ook zijn het crisisplan en de investment beliefs als bijlage toegevoegd. In de eerste helft van 2013 zal de abtn opnieuw worden aangepast, dan naar de stand per 1 januari 2013.

- *Formalisering bestuurlijke structuur*

Het bestuur heeft de bestuurlijke structuur nadrukkelijker geformaliseerd. Zo zijn de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur en de bestuurlijke commissies vastgelegd in mandaten en zijn de relevante fondsdocumenten (statuten, abtn) hiermee in lijn gebracht zodat sprake is van consistentie. Doel is vooral om efficiency te bereiken. Door de beleids- en operationele voorbereiding zoveel als mogelijk binnen de bestuurlijke commissies plaats te laten vinden is het bestuur in staat om efficiënter te kunnen vergaderen en argumenten beter tegen elkaar af te kunnen wegen.

- *Begroting 2013 / 2014*

In 2012 heeft het bestuur besloten een begroting 2013 / 2014 op te stellen om de (ontwikkeling van de) uitvoeringskosten en kosten vermogensbeheer beter te kunnen monitoren en bij te sturen. Ongeacht of de kosten rechtstreeks door het fonds zelf worden gedragen dan wel door de aangesloten werkgevers. De begroting is eind eerste kwartaal 2013 vastgesteld.

- *Evaluatie adviseurs en uitbestedingspartijen*

Op verzoek van het bestuur heeft de Commissie Uitbesteding & Risicomanagement de samenwerking met de adviseurs en uitbestedingspartijen van het fonds geëvalueerd. Hierbij is gekeken naar de onderlinge persoonlijke relatie, kwaliteit van de geleverde diensten, de kosten van de geleverde diensten en of de opdrachtgever nog past bij de toekomstvisie van het bestuur. De uitkomsten van de evaluatie zijn vastgelegd in een document en door het bestuur besproken. De uitkomsten hebben niet geleid tot het (tussentijds) beëindigen van de contractuele relatie. Centraal Beheer Achmea is, gelet op het expireren van de kapitaal- en beleggingsovereenkomst per 31 december 2012, niet geëvalueerd.

- *Statuten*

In 2012 heeft het bestuur de statuten gewijzigd. Enerzijds in verband met de gewenste consistentie tussen de verschillende fondsdocumenten en de formalisering van de bestuurlijke structuur. Anderzijds vanwege het aanpassen in verband met ontwikkelingen in wet- en regelgeving.

- *Pensioenreglement*

Op basis van het huidige pensioenreglement kan de (gewezen) deelnemer er eenmalig voor kiezen om de hoogte van het levenslang ouderdomspensioen te laten variëren in de verhouding 100:75 (zogenaamde hoog-/laag constructie). Artikel 7 regelde dat de hoogte van het levenslang partnerpensioen automatisch mee varieert met het ouderdomspensioen. In de praktijk werd en wordt hieraan echter geen uitvoering gegeven, aangezien dit in het geval van overlijden van de pensioengerechtigde tot ongewenste inkomentechnische consequenties voor de nabestaande kan leiden. Het pensioenreglement is hierop aangepast, zodat het reglement in lijn is met de uitvoering in de praktijk. Het niveau van het partnerpensioen wijzigt bij gebruikmaking van de hoog-/laag constructie dan ook niet.

- *Reglement visitatiecommissie*

Alhoewel het opstellen van een reglement voor een visitatiecommissie niet verplicht is, heeft het bestuur besloten dit wel te doen. Aan de hand van dit reglement kan de visitatiecommissie haar werk uitvoeren. Na een positief advies van het verantwoordingsorgaan is het reglement definitief vastgesteld.

- *Delegated Investment Services (DIS)*

Het bestuur heeft een Delegated Investment Services overeenkomst met Towers Watson gesloten. Vooralnog voor één jaar met de optie om deze te verlengen. De overeenkomst heeft betrekking op al bestaande en nieuwe werkzaamheden. Werkzaamheden die hier onder meer onder vallen zijn het inventariseren en monitoren van financiële risico's, het beoordelen en samenvoegen van rapportages van de vermogensbeheerders van het pensioenfonds en het ondersteunen bij / adviseren inzake ALM-studies.

- *Multi-OPF*

In april 2012 heeft Towers Watson op verzoek van de aangesloten werkgevers en het bestuur onderzoek gedaan naar de optimale uitvoeringsvorm voor alle belanghebbenden bij het fonds. Dit onderzoek heeft geresulteerd in een definitief advies om over te gaan tot de oprichting van een Multi-OPF. Dit onderzoek werd met name ingegeven door de wens van de aangesloten werkgevers om meer invloed uit te kunnen oefenen op het eigen pensioenbeleid. Uiteindelijk hebben de aangesloten werkgevers besloten vooralsnog geen uitvoering aan het advies te willen laten geven. Dit in verband met in- en externe ontwikkelingen bij beide werkgevers.

- *Deskundigheid*

Het bestuur heeft in de tweede helft van het boekjaar het deskundigheids- en opleidingsplan 2012-2014 vastgesteld. Dit plan is gebaseerd op de Beleidsregel geschiktheid van de toezichthouders DNB en AFM, het Plan van aanpak Deskundigheidsbevordering en de Aanbevelingen goed en deskundig pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie. In dit verband heeft het bestuur tevens functieprofielen opgesteld, een voor de functie als bestuurslid en een voor de functie van voorzitter. Deze profielen zijn toegezonden aan de benoemende organisaties en zullen door het bestuur worden gebruikt bij het toetsen van voorgedragen kandidaat bestuursleden alvorens de voorgenomen benoeming te melden bij de toezichthouder. Het bestuur kan, indien haar eigen toets hiertoe aanleiding geeft, besluiten de benoemende organisatie(s) te vragen een andere kandidaat voor te dragen. Uitgangspunt is dat ten minste twee leden van het bestuur dienen te beschikken over niveau 2 op alle in dit plan onderkende deskundigheidsgebieden. Op commissieniveau geldt dat ieder participierend bestuurslid, voor zover nog niet van toepassing, binnen een bepaalde termijn aan ten minste deskundigheidsniveau 2 zal moeten voldoen. Hiervoor is een scholingsplan opgesteld aan de hand waarvan het bestuur de ontwikkelingen kan monitoren. In 2013 zal worden deelgenomen aan een collectieve deskundigheids- en competentietoets.

Financieel beleid van het fonds

Algemeen

Het financieel beleid heeft als belangrijkste doelstelling de financiële positie van het fonds te kunnen beïnvloeden. Daartoe staan de volgende sturingsmiddelen ter beschikking: herverzekeringsbeleid, beleggingsbeleid, toeslagenbeleid en premiebeleid.

(Her)verzekeringsbeleid

De aanspraken uit de regelingen die het fonds uitvoert waren gedeeltelijk (her)verzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De verzekering van de verplichtingen voortvloeiend uit de volgens de pensioenregeling gedane toezeggingen geschiedden op basis van jaarlijkse affinanciering. Hiertoe was een overeenkomst van kracht die gold voor de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2012.

De overeenkomst met de verzekeraar had de vorm van een "kapitaalcontract". Dit houdt in dat het renterisico, het arbeidsongeschiktheids- en het langlevensrisico bij SPUN lagen. De verzekeraar garandeert de uitkeringen alleen gedurende de looptijd van het contract. Een eventuele noodzakelijke aanpassing aan meer recente sterftetafels zou voor rekening van SPUN zijn gekomen. Na de beëindiging van het verzekeringscontract op 31 december 2012 zijn de opgebouwde pensioenen overgedragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder (AZL).

Met ingang van 1 januari 2013 is het herverzekeringsbeleid gewijzigd. Het fonds is overgegaan naar een eigen beheer situatie en heeft het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico herverzekerd bij elipsLife.

Beleggingsbeleid

Het bestuur stelt ieder jaar een beleggingsplan vast. In dit plan worden de uitgangspunten voor het beleggingsbeleid voor het komende jaar vastgelegd. Het bestuur dient te beleggen conform de prudent-person regel. SPUN had tot en met 31 december 2012 een kapitaalcontract, daarom stond de verzekeraar tot en met deze datum niet garant voor de opgebouwde pensioenen, maar uitsluitend voor zover het beleggingsdepot (dat veelal ten behoeve van het pensioenfonds bij de verzekeraar is gevormd) voldoende middelen bevat. Het beleggingsbeleid en de beleggingsrendementen zijn voor SPUN van wezenlijk belang; ze dienen namelijk overrente te creëren, waardoor de toereikendheid van het opgebouwde vermogen en toeslagen mogelijk worden en waardoor het premieniveau kan worden beheerst.

Beleggingsportefeuille

De beleggingsportefeuille is in twee delen gesplitst: de matching en de return portefeuille. De portefeuille bestaat voor circa 25% uit aandelen en 75% uit vastrentende waarden. De aandelenbeleggingen zijn voornamelijk passief ingevuld. De matching portefeuille bestaat voor het overgrote deel uit LDI Pools welke worden aangehouden om het renterisico te beperken. Aan- en verkopen in deze categorie zijn afhankelijk van de ontwikkeling van de rentestanden en worden niet gedreven door actieve beleggingsbeslissingen.

Rentebeleid (rentematching)

Het renterisico wordt voor 75% afgedekt. Als bandbreedte wordt een marge aangehouden van 5%-punten naar beneden en naar boven. Voor de afdekking van het renterisico wordt in belangrijke mate gebruik gemaakt van LDI pools (onderdeel van de matching portefeuille).

Valutarisico

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valutarisico wordt afgedekt met valutaderivaten, voornamelijk valutatermijncontracten. Alle belangrijke wisselkoersrisico's van de vastrentende beleggingen worden voor 100% afgedekt. Het valutarisico voor aandelen ontwikkelde markten onder beheer bij BlackRock is voor 100% afgedekt. Het valutarisico behorende bij de overige aandelenbeleggingen is niet afgedekt. De categorie converteerbare obligaties wordt 100% van het valutarisico afgedekt.

Toeslagenbeleid

Op de reeds opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten kan jaarlijks per 1 januari een toeslag worden verleend. Voor de toeslagen van de actieven is het uitgangspunt voor de hoogte van deze voorwaardelijke toeslagverlening maximaal de hoogste algemene salarisverhoging volgens de van toepassing zijnde CAO bij ETC Almelo dan wel de algemene salarisverhoging bij UNL. Voor de inactieven is dit uitgangspunt maximaal het prijsindexcijfer. Het beleid met betrekking tot het verlenen van toeslagen wordt uitgevoerd door het bestuur. Het verlenen van een toeslag is voorwaardelijk en afhankelijk van de algehele financiële positie van het fonds. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre een toeslag wordt verleend. Om de hoogte van de toeslag te kunnen bepalen heeft het bestuur een toeslagstaffel vastgesteld.

De hoogte van de toeslag is afhankelijk gesteld van de hoogte van de dekkingsgraad in oktober van het voorafgaande jaar. Als leidraad geldt hiervoor een zogenoemde toeslagstaffel. Van deze staffel kan door het bestuur worden afgeweken indien de dekkingsgraad in januari van het daaropvolgende jaar een substantiële afwijking ten opzichte van de dekkingsgraad in oktober van het voorafgaande jaar laat zien. De staffel kan indien nodig door het bestuur worden gewijzigd. De staffel luidt als volgt:

Dekkingsgraad	Mate waarin een toeslag wordt verleend
< 105%	Geen
105% - 120%	Naar rato
120% - 130%	100%
130% en hoger	100% en mogelijke inhaaltoeslagen

Premiebeleid

De totale pensioenpremie wordt vastgesteld als een zogenoemde doorsneepremie. Dit systeem zorgt voor de gewenste egalisatie van de premie.

Bij de vaststelling van de hoogte van de totale pensioenpremie is het uitgangspunt dat de hoogte van de totale pensioenpremie over de periode waarover deze wordt vastgesteld, ten minste gelijk zal zijn aan de kostendeekkende premie over die periode.

De kostendeekkende premie omvat:

- de actuarieel benodigde premie voor de reguliere pensioenopbouw en de dekking van de overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's;
- de opslag die in het fonds nodig is voor het in stand houden van het vereiste eigen vermogen zoals vastgelegd in de Pensioenwet;
- de herverzekeringspremie;
- alle uitvoeringskosten van het fonds.

SPUN hanteert een intern financieringsbeleid op basis van een gedempte kostendeekkende premie. De gedempte premie wordt bepaald binnen het kapitaalcontract op basis van 4% rekenrente. Jaarlijks wordt de daadwerkelijk ontvangen (doorsnee)premie getoetst aan de gedempte premie. Daarnaast wordt jaarlijks de hoogte van de zuiver kostendeekkende premie vastgesteld. Bij deze zuiver kostendeekkende premie wordt geen demping op de rente toegepast, maar wordt uitgegaan van de werkelijke rentestand aan het begin van het boekjaar.

Resultaatbronnen

De financieel belangrijkste resultaatbronnen die het fonds kent zijn het resultaat op beleggingen, toeslagen en premie.

Beleggingen

Het resultaat op beleggingen is gelijk aan de behaalde beleggingsopbrengsten, vermeerderd met de mutatie van de Technische Voorzieningen vanwege de wijziging van de marktrente gedurende het boekjaar en verminderd met de technisch benodigde interest. De beleggingsopbrengsten zijn verminderd met de kosten voor het externe vermogensbeheer. Voor het resultaat op beleggingen verwijzen wij u naar de beleggingenparagraaf in dit verslag.

Toeslagen

Alle toeslagen (voorheen indexatie genaamd) zijn voorwaardelijk. Het bestuur beslist mede op basis van de financiële situatie van het fonds jaarlijks of toeslagen geheel of gedeeltelijk kunnen worden toegekend. Het bestuur heeft gezien de magere financiële positie van het fonds en conform de toelagstaffel besloten per 1 januari 2013 de pensioenaanspraken van de actieven en de inactieven en de pensioenen van de pensioengerechtigden niet te verhogen. De prijzen gingen in 2012 met 2,9% omhoog en de lonen maximaal met 2,4%.

Jaar toelag inactieven ¹⁾	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Ambitie % (d.w.z. ongekort)	2,9	2,6	1,6	0,7	2,8	1,6	0,9
Volgens staffel	0,0	0,0	0,0	0,04	0,0	1,6	0,9
Gerealiseerd %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	0,9

1) Eén uitzondering is van toepassing voor vier inactieven die de (algemene) loonindex volgen.

Jaar toeslag actieven	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
Ambitie % (d.w.z. ongekort)	2,4	2,3	1,75	3,5	3,5	3,7	1,6
Volgens staffel	0,0	0,0	0,0	0,21	0,0	3,7	1,6
Gerealiseerd %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7	1,6

Premies

Het resultaat op premies is het verschil tussen aan de ene kant de premies zoals deze door de werkgevers en de werknemers in het boekjaar zijn betaald en aan de andere kant het voor de tijdsevenredige opbouw van de pensioenaanspraken benodigde bedrag. De premie voor de basisregeling was kostendekkend en droeg bij aan herstel.

Overige resultaatbronnen

Kosten

Op basis van het Financieel Toetsingskader (FTK) dient de Technische Voorziening (TV) zodanig te worden vastgesteld dat deze bij het wegvallen van de sponsor(s) voldoende is om de tot dat moment opgebouwde en ingegane pensioenen te kunnen uitkeren. Dit betekent niet alleen dat er voldoende vermogen aanwezig moet zijn om de toekomstige uitkeringen te kunnen verrichten, maar ook dat de kosten, samenhangend met het kunnen verrichten van de uitkeringen, gedekt moet zijn. Immers de aangesloten ondernemingen kunnen als sponsors van SPUN wegvallen. Derhalve heeft het bestuur in 2009 besloten een extra voorziening te vormen voor kosten bij liquidatie van 2,8% van de technische voorzieningen.

Sterfte en arbeidsongeschiktheid

Het fonds heeft een aanspraak op een gedeelte van een eventueel voordelig technisch resultaat van het fondscontract bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Deze aanspraak wordt vastgesteld aan het einde van iedere vijfjarige contractperiode. Het positieve resultaat wordt verdeeld tussen de verzekeraar (25%) en SPUN (75%). Een eventueel nadelig saldo aan het einde van de vijfjarige contractperiode komt ten laste van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het totale technisch resultaat over 2012 is uitgekomen op € 368.484; cumulatief vanaf 2008 komt dit uit op € 3.185.549. In verband met het beëindigen van de herverzekerings- en beleggingsovereenkomst zijn de gereserveerde technische resultaten uitgedeeld ten gunste van de algemene reserve.

Mutaties

Bij bepaalde mutaties, zoals waardeoverdrachten en afkopen, dan wel bij uitkeringen kunnen er verschillen ontstaan tussen de bedragen die in de VPV benodigd zijn of wel beschikbaar komen enerzijds en de werkelijke betalingen dan wel ontvangsten anderzijds. Deze verschillen zijn over het algemeen klein.

Resultaatverdeling

Wanneer er sprake is van een resultaat, dan leidt dit tot een verhoging of verlaging van het vermogenssaldo van het fonds.

Goed pensioenfondsbestuur

Integere bedrijfsvoering

Wettelijk is geregeld dat een pensioenfonds maatregelen dient te treffen die goed pensioenfondsbestuur waarborgen. Met de invoering van de Pensioenwet per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor Pension Fund Governance (PFG) verankerd in het wettelijk kader. Deze principes betreffen de onderdelen zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht.

Het beleid van een fonds is gericht op een beheerste en integere bedrijfsvoering. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in artikel 143 van de Pensioenwet. Dit houdt onder meer in:

- adequate administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) en risicobeheersing;
- analyse en beheersing van integriteitsrisico's;
- voorkomen van belangenverstremming;
- duurzame beheersing van (financiële) risico's;
- eenmaal per drie jaar een continuïteitsanalyse.

Intern toezicht en verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het fonds besteedt conform de Pensioenwet en de daarin opgenomen eisen voor goed pensioenfondsbestuur veel aandacht aan de opzet en inrichting van de organisatie, inclusief de interne beheersing. Reglementair is bepaald hoe het bestuur omgaat met de rol als bestuur en invulling geeft aan begrippen als goed bestuur, verantwoording en intern toezicht.

Verantwoordingsorgaan

Vanaf december 2008 is het verantwoordingsorgaan (VO) actief. Het VO bestaat uit een vertegenwoordiging van de werkgevers en de voltallige deelnemersraad. De verantwoording die het bestuur aflegt, is onderdeel van de jaarverslagcyclus en in dat kader ook van het formele overleg te voeren tussen het bestuur en het VO. De opzet en inhoud van het jaarverslag zijn meer toegesneden op de verantwoordingswijze. In dit jaarverslag wordt separaat verslag gedaan van de bevindingen van het VO ten aanzien van het gevoerde beleid. Het bestuur heeft enkele van de bevindingen en aandachtspunten die het VO in het vorige boekjaar naar voren heeft gebracht op de volgende wijze meegenomen in het beleid over het boekjaar 2012:

- het verantwoordingsorgaan is uitgebreid schriftelijk en mondeling geïnformeerd over de besluitvorming van het bestuur over de nieuwe pensioenadministrateur per 1 januari 2013 alsook de voortgang van de implementatie;
- het bestuur heeft het verantwoordingsorgaan geïnformeerd over het onderzoek naar en de uiteindelijke besluitvorming inzake het Multi-OPF en
- de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zijn middels een nieuwsbrief en de website van het pensioenfonds geïnformeerd over de ontwikkelingen inzake de verhoging van de AOW- en pensioenrichtleeftijd.

Intern toezicht

Voor het intern toezicht is gekozen voor een visitatiecommissie, die eens in de drie jaar de beleids- en bestuursprocedures en -processen, de checks and balances, de wijze waarop de uitvoering van de regeling wordt bestuurd en aangestuurd en de wijze waarop wordt omgegaan met de risico's op de langere termijn voor (de dekkinggraad van) het pensioenfonds beoordeelt. De laatste visitatie heeft plaatsgevonden in het eerste kwartaal van 2010. Hierover is in het jaarverslag over boekjaar 2009 gerapporteerd. De eerstvolgende visitatie vindt plaats in 2013.

Deskundigheidsbevordering

Het bestuur heeft als beleid dat de bestuursleden voldoende deskundig moeten zijn om hun bestuurstaak naar behoren te kunnen vervullen. Tevens acht het bestuur het wenselijk dat de leden van deelnemersraad en verantwoordingsorgaan over passende deskundigheid beschikken als goede gesprekspartners van het fondsbestuur. In het deskundigheids- en scholingsplan zijn het deskundigheidsbeleid alsmede de daarmee samenhangende opleidingsplanning en toetsing van deskundigheidsniveaus opgenomen. De diverse activiteitengebieden van bestuursleden en de individuele deskundigheidsniveaus zijn aangegeven in deskundigheidsmatrices, zowel van bestuur als deelnemersraad en verantwoordingsorgaan. Daarnaast maken een opleidingenregister van gevolgde opleidingen en de opleidingsplanning voor de komende periode deel uit van het deskundigheidsplan.

Zelfevaluatie van het functioneren van het bestuur

Op basis van de principes Pension Fund Governance (PFG) is ieder bestuur van een pensioenfonds verplicht tot periodieke zelfevaluatie. Een bestuur is vrij in de vormgeving van de zelfevaluatie, ook is het vrij dit geheel zelf te gaan doen of daarbij een ander in te schakelen. Het bestuur heeft een procedure vastgelegd waarin zowel de activiteiten rond de zelfevaluatie als de inhoud van de zelfevaluatie aan bod komen met van te voren vastgestelde toetsingscriteria. Deze procedure is vastgelegd in het deskundigheids- en scholingsplan 2012-2014. In 2012 heeft het bestuur zich bij de zelfevaluatie laten begeleiden door Montae Bestuurscentrum B.V. Begeleiding door een externe partij is in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De uitkomsten van de evaluatie zijn vastgelegd in een door het voltallige bestuur besproken rapport, op basis waarvan het bestuur voor zichzelf een aantal specifieke aandachtspunten vastgesteld:

- deskundigheidsbevordering;
- controle / monitoring;
- efficiënter maken van de bestuurlijke en operationele processen (prioriteitstelling, interne en externe taakverdeling).

Klachtenprocedure

SPUN heeft een interne klachtenprocedure opgesteld. Een deelnemer of een andere belanghebbende kan een klacht indienen bij de administrateur over de uitvoering van de reglementen van het fonds. Wanneer er verschil van inzicht blijft bestaan tussen de betrokkene en de administrateur kan de betrokkene in beroep gaan bij het bestuur. Als ook daarna een verschil van inzicht blijft bestaan kan betrokkene zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen.

Naleving wet- en regelgeving

Het bestuur is niet bekend met overtredingen van wet- en regelgeving. In het boekjaar is een herstelplan van toepassing vanwege zowel een reserve- als een dekkingstekort. Een Toelichting op het herstelplan is opgenomen in de financiële paragraaf.

Gedragcode

Met de intrede van de Pensioenwet (PW) en het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen zijn de Pensioen- en spaarfondsenwet en de Regeling gedragscode pensioen- en spaarfondsen komen te vervallen. Daarnaast hebben de Wet op het financieel toezicht en haar onderliggende Besluiten hun intrede gedaan. Het fonds kent een gedragscode. In de gedragscode is een aantal algemene bepalingen opgenomen met betrekking tot gedragsregels voor bestuursleden, medewerkers en andere verbonden personen van het fonds. Het bestuur heeft besloten de rol van compliance officer aan een werknemer van de deelnemende bedrijven, niet zijnde een bestuurslid, de heer E.G. Vollenbroek, toe te wijzen. De compliance officer adviseert, registreert, informeert en beoordeelt compliance vraagstukken. Ieder jaar worden de leden van het bestuur gevraagd te verklaren dat zij de gedragscode hebben nageleefd. In het boekjaar heeft het bestuur een compliance regeling uitgewerkt. Deze regeling bevat de uitgeschreven principes, taken en verantwoordelijkheden inzake compliance. De regeling onderstreept het belang dat SPUN hecht aan de inrichting en inbedding van compliance en sluit aan bij de kernwaarden van SPUN. Voor externe toezichthouders en de externe accountant geeft de regeling inzicht in de activiteiten die SPUN verricht om aan de voor haar relevante wet- en regelgeving te voldoen.

Principes voor beheerst beloningsbeleid

Het doel van de principes voor beheerst beloningsbeleid is "perverse beloningsprikkelers" bij financiële ondernemingen en pensioenfondsen tegen te gaan. Deze beloningsprikkelers worden namelijk wereldwijd gezien als één van de oorzaken van de financiële crisis. Voor SPUN, met onbetaalde bestuursleden, hebben deze principes weinig effect. Van SPUN wordt verwacht dat zij hun invloed aanwenden om ook van hun dienstverleners gedaan te krijgen dat zij de Principes naleven. Alle dienstverleners aan SPUN worden gewezen op de Principes en hen wordt gevraagd zich hier aan te houden. De dienstverleners wordt gevraagd dit laatste schriftelijk te verklaren en hebben daar positief op gereageerd.

Uitbesteding

Het fonds heeft met de uitvoeringsorganisatie (Centraal Beheer Achmea) Service Afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vastgelegd in een Service Level Agreement (SLA). Met de SLA geeft de uitvoeringsorganisatie verzekeraar het fonds inzicht in het kwaliteitsniveau van de verschillende diensten die de verzekeraar voor het fonds uitvoert. SPUN heeft met de uitvoeringsrapportage afgesproken dat zij periodiek een verslag levert over haar functioneren. De uitvoeringsorganisatie levert per kwartaal een standaard performance & risk dashboard. In dit dashboard is naast de concretisering van (kwaliteits) prestatie-indicatoren ook informatie opgenomen over de beheersing van de Key Risks rondom financiële betrouwbaarheid door Key Controls in de verschillende processen. Naar verwachting zullen eind tweede kwartaal van 2013 Service Afspraken zijn gemaakt met AZL als nieuwe uitvoeringsorganisatie per 1 januari 2013.

Communicatie

In de Pensioenwet zijn veel informatie- en voorlichtingsverplichtingen opgenomen. Het woord "transparantie" staat hierbij centraal. Transparantie over pensioen moet er toe leiden dat betrokkenen een goede financiële planning kunnen opstellen. SPUN beschikt over een startbrief om nieuwe deelnemers te informeren over de pensioenregeling. In de startbrief wordt hoofdzakelijk aandacht besteed aan de pensioenopbouw en de gevolgen voor het pensioen bij verschillende levensfasen zoals bijvoorbeeld werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en wisseling van werkgever. Ook is informatie over de toeslagverlening opgenomen.

Om ervoor te zorgen dat pensioenoverzichten makkelijker vergelijkbaar zijn, is in de Pensioenwet opgenomen dat de jaarlijks verplicht te verstrekken informatie aan deelnemers wordt geleverd in de vorm van een Uniform Pensioen Overzicht (UPO). Het bestuur maakt gebruik van een dergelijk overzicht. SPUN beschikt verder over een eigen website en pensioenplanner die aansluit op het UPO. In de pensioenplanner is de gehele pensioenregeling van het fonds opgenomen. De deelnemer kan de pensioenplanner via een wachtwoord benaderen. Tevens ziet het bestuur er op toe dat de aanspraken in het Pensioenregister worden getoond (www.mijnpensioenoverzicht.nl). Het bestuur van SPUN hecht groot belang aan een duidelijke communicatie met zijn belanghebbenden.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Op grond van Richtlijn 400 van de Raad voor de Jaarverslaggeving besteedt het fonds, net als andere ondernemingen, aandacht aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. Doel daarvan is het informeren van belanghebbenden en het verantwoording afleggen over maatschappelijke verantwoordelijkheden. Dat betreft met name algemene, sociale en economische aspecten van het fonds. De rapportage over deze aspecten is op diverse plaatsen terug te vinden in het jaarverslag. De algemene aspecten betreffen de belangrijkste problemen en uitdagingen, de invloed hiervan op het beleid en de strategie en de rol van belanghebbenden hierbij. Relevante sociale aspecten betreffen met name sociaal-maatschappelijke zaken zoals verantwoord beleggen. Richtlijn 400 beoogt overigens niet aan pensioenfondsen voor te schrijven dat zij (meer) maatschappelijk moeten beleggen, de nadruk ligt op de informatieverschaffing. De beleggingen van het fonds zijn volledig uitbesteed aan de herverzekeraar. Het bestuur kan hierop derhalve geen directe invloed uitoefenen.

Verdere aspecten die betrekking hebben op maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn bijvoorbeeld de wijze waarop het pensioenfonds is georganiseerd, de verdeling van taken en verantwoordelijkheden, de interne beheersing van processen en procedures en de communicatie met de belanghebbenden.

Mutatieoverzicht deelnemers en pensioengerechtigden

Aan het einde van 2012 bedroeg het aantal verzekerden met ingegaan pensioen 390. Het betreft zowel het ouderdomspensioen als het partnerpensioen en het wezenpensioen.

	Ultimo 2012	Ultimo 2011
Aantal pensioengerechtigden		
Ouderdomspensioen	292	289
Weduwe-/ partnerpensioen	81	75
Weduwnaars-/ partnerpensioen	3	2
Wezenpensioen	14	10
Totaal	390	376

Deelnemers en verzekerde pensioenbedragen

Stand per 1 januari	979	944
Nieuw	41	99
Uitdiensttreding/ Vervroeging/Uitstel	57	57
Ingang ouderdomspensioen	11	5
Overlijden	4	2
Stand per 31 december	948	979

De totaal te bereiken aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen voor actieve deelnemers zijn vastgesteld op basis van de deelnemerstijd tot de pensioendatum en bedroegen:

<i>(in duizenden euro's)</i>	Ultimo 2012	Ultimo 2011
Ouderdomspensioen	28.063	28.335
Weduwe-/ partnerpensioen	19.521	19.202
Weduwnaars-/ partnerpensioen	1.558	1.530
Wezenpensioen	3.220	3.221

Aan 26 deelnemers zijn in het boekjaar wegens uitdiensttreding aanspraken op pensioen toegekend.

Het aantal deelnemers ultimo 2012 met premievrije aanspraken op ouderdomspensioen bedroeg 320 (ultimo 2011: 261). Het totale bedrag aan premievrije aanspraken op ouderdomspensioen bedroeg ultimo 2012 € 2.373.835 (2011: € 2.171.121). De toename van het bedrag is te verklaren door het toegenomen aantal pensioeningangen, waardeoverdrachten en omzetting van tijdelijk ouderdomspensioen in levenslang ouderdomspensioen. In deze cijfers is nog rekening gehouden met de premievrije aanspraken (€ 1.205.660) van de deelnemers (63) van de per 1 januari 2008 uitgetreden onderneming Aeronamic. Als gevolg van de lage dekkingsgraad, die bij PME onder de 100% ligt, heeft nog geen collectieve waardeoverdracht plaatsgevonden.

Waardeoverdrachten

In 2012 hebben er 43 reserve-overdrachten (2011: 46) plaatsgevonden.

Arbeidsongeschiktheid

Het aantal arbeidsongeschikte deelnemers voor wie door de verzekeraar premie wordt betaald, bedraagt 17 (2011: 19).

Financiële paragraaf

Samenvatting van de financiële positie van het fonds en ontwikkelingen gedurende het jaar

	Pensioenvermogen EUR	Technische voorzieningen EUR	Dekkingsgraad %
Stand per 1 januari 2012	286.284.385	293.264.490	98
Premiebijdragen	14.456.505		
Uitkeringen	-9.550.220		
Afslag i.v.m. kredietwaardigheid herverzekeraar	-		
Beleggingsresultaten	50.133.474		
Overige	-1.334.661		
Stand per 31 december 2012	339.989.483	326.756.314	104

Het positieve resultaat op de beleggingen heeft geleid tot een stijging van de dekkingsgraad.

Voor een nadere toelichting hiervan wordt verwezen naar paragraaf 9.5 Technische voorzieningen. Het saldo van baten en lasten over de afgelopen jaren kan als volgt worden geanalyseerd:

	2012 EUR	2011 EUR	2010 EUR	2009 EUR
Premieresultaat	401.823	1.886.222	2.535.857	1.987.070
Interestresultaat	23.968.468	-15.754.548	6.467.571	32.524.123
Afslag i.v.m. kredietwaardigheid herverzekeraar	0	944.834	639.526	-1.584.152
Overig resultaat	-4.157.015	512.935	-7.924.699	-9.795.392
	20.213.276	-12.410.557	1.718.155	23.131.649

Binnen de eisen die de Pensioenwet stelt, mag SPUN naast de kostendekkende premie, een eigen kostendekkende premie of een gedempte premie vaststellen waaraan de ontvangen premie wordt getoetst. Op deze verschillende premies wordt hieronder verder ingegaan.

Kostendekkende premie

De kostendekkende premie betreft de actuariel benodigde premie op grondslagen van het pensioenfonds voor de verhoging van aanspraken in het boekjaar door de toename van dienstjaren en de risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, alsmede een opslag voor het aanhouden van het vereist eigen vermogen en een opslag voor de pensioenuitvoeringskosten.

Feitelijke premie

De feitelijke premie betreft de in rekening gebrachte doorsnee premie verminderd met de dekking voor de kosten van het vermogensbeheer en is ten minste gelijk aan de gedempte premie in enig jaar.

Gedempte premie

De gedempte premie betreft de actuariel benodigde premie op grondslagen van het pensioenfonds voor de verhoging van aanspraken in het boekjaar door de toename van dienstjaren en de risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, alsmede een opslag voor het aanhouden van het vereist eigen

vermogen en een opslag voor de pensioenuitvoeringskosten. Als uitgangspunt wordt een vaste disconteringsvoet van 4% gehanteerd. Deze disconteringsvoet komt overeen met de rekenrente binnen het kapitaalcontract met de verzekeraar. Voor de vaststelling van de gedempte premie over het boekjaar 2012 wordt daarnaast ook uitgegaan van de sterftegrondslagen die binnen dit contract van toepassing zijn. Dit betreft de overlevingstafel Collectief 2003, met bijbehorende leeftijdsterugstellingen.

	2012	2011
Kostendeckende premie	13.964.000	11.375.000
Feitelijke premie	13.038.000	12.123.000
Gedempte premie	10.710.000	9.714.000

De dekkingsgraad ultimo jaar (op basis van de jaarrekening) heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	2012	2011	2010	2009	2008
Dekkingsgraad ultimo	104	98	102	102	91

Uitvoeringskosten

In haar Aanbevelingen Uitvoeringskosten van november 2011 heeft de Pensioenfederatie pensioenfondsen onder andere aanbevolen om in het bestuursverslag te rapporteren over de kosten van pensioenbeheer in euro per deelnemer. Het bestuur komt hieraan graag tegemoet.

Pensioenbeheer	2012	2011
Pensioenuitvoeringskosten	655.466	324.667
Vermogensbeheer		
Directe kosten vermogensbeheer	1.396.062	729.887
Integrale kosten pensioenregeling	2.051.528	1.054.554

De uitvoeringskosten per deelnemer komen hiermee uit op € 1.238 (2011: € 653). Onder deelnemer wordt in dit geval verstaan de werknemer, gewezen werknemer en pensioengerechtigde waarvoor een pensioenaanspraak is verzekerd en/of waarvoor het pensioen al is ingegaan verminderd met de houders van een premievrij pensioen. De directe kosten vermogensbeheer, welke voor rekening komen van de aangesloten werkgevers, bedragen uitgedrukt in een percentage van het gemiddeld belegd vermogen 0,39% (2011: 0,27%). Van de directe kosten vermogensbeheer heeft circa € 250.000 nog betrekking op boekjaar 2011.

De stijging van de uitvoeringskosten wordt veroorzaakt doordat kosten die tot 2011 direct door de aangesloten werkgevers werden betaald nu via het fonds lopen. Deze worden via de premies weer verrekend met de werkgevers. Bovendien zijn, ongeacht wie deze draagt, de kosten deels toegenomen als gevolg van de noodzaak tot verdere professionalisering en toezichtseisen.

Herstelplan

In 2008 is door de kredietcrisis en de dalende rente een reservetekort/ dekkingstekort ontstaan. SPUN heeft op 28 maart 2009 een 15/3 jaars-herstelplan ingediend bij DNB. Het herstelplan is door DNB goedgekeurd op 8 februari 2011. Hieruit blijken de volgende maatregelen waardoor binnen 15/3 jaar het fondsvermogen voldoende hersteld moet zijn.

SPUN maakt gebruik van de eenmalige mogelijkheid die de Minister heeft geboden om binnen 5 jaar (in plaats van 3 jaar; dus uiterlijk 31 december 2013) het minimaal vereist eigen vermogen te bereiken. Bij het opstellen van het herstelplan heeft het bestuur zich laten ondersteunen door externe adviseurs en is het voorgenomen beleggingsbeleid afgestemd met de beleggingscommissie. Met de werkgevers is overleg gevoerd over de bijdrage.

Het herstelplan is opgesteld met inachtneming van de uitgangspunten zoals die door DNB zijn voorgeschreven. Nadrukkelijk merkt het bestuur op dat inherent aan de modelmatige aanpak ook het herstelplan een benadering van de werkelijkheid is. Dit betekent dat de werkelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad in positieve of negatieve zin kan afwijken van het verwachte herstelpad, waardoor de financiële positie van SPUN zich sneller of langzamer kan herstellen dan voorzien. De belangrijkste maatregelen uit het herstelplan zijn:

- een additionele storting door de werkgevers van € 4 miljoen;
- geen toeslagverlening tot het minimaal vereist eigen vermogen is bereikt en beperkte toeslagverlening tot het vereist eigen vermogen is bereikt;
- beperking van het renterisico door verhoging van de renteafdekking van 60% naar 75%.

In 2012 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

			Verwacht 2012	Werkelijk 2012
Dekkingsgraad per 1 januari 2012			101,5	97,6
Sturingsmiddelen	Premie	De premie is kostendekkend;	1,1	0,2
	Toeslagen	Geen toeslagverlening in de periode 2009-2013;	0,1	0,0
	Beleggingen	Toename renteafdekking	2,0	14,3
Rentetermijnstructuur			0,0	-6,7
Overige effecten			0,1	-1,4
Dekkingsgraad per 31 december 2012			104,8	104
Vereiste dekkingsgraad (vereist eigen vermogen)			109,5	110,9

Door de grote volatiliteit van de verschillende componenten van het herstelplan heeft het bestuur zich maandelijks door de uitvoerder laten informeren over de ontwikkeling van de dekkingsgraad ten opzichte van het herstelplan. Daarnaast is door het bestuur de voorgeschreven jaarlijkse evaluatie in februari 2013 van het herstelplan uitgevoerd. DNB heeft geen opmerkingen gemaakt over deze evaluatie. De evaluatie heeft dan ook niet geleid tot bijstelling van de oorspronkelijke uitgangspunten van het herstelplan.

Beleggingenparagraaf

Inleiding

Na een turbulent 2011, was 2012 een aanmerkelijk beter beleggingsjaar. De financiële markten kwamen na een aanvankelijk onrustig eerste halfjaar met name in het derde en vierde kwartaal enigszins tot rust, wat geleid heeft tot aanmerkelijk betere beleggingsresultaten dan in 2011. Zowel op de matching portefeuille, als op de return portefeuille heeft SPUN een positief rendement behaald. De beleggingen in de matching portefeuille hebben vooral geprofiteerd van een verdere daling van de marktrente. De beleggingen in de return portefeuille hebben vooral geprofiteerd van het dalen van de spreads, evenals van een herstel van de aandelenmarkten. Ondanks eerder genoemde daling van de rente heeft de dekkingsgraad toch een stijging doorgemaakt. Het resultaat op de return portefeuille heeft daaraan bijgedragen, maar vooral de introductie van de UFR-methodiek voor het bepalen van de rentetermijnstructuur (waarmee de verplichtingen contant worden gemaakt) heeft gezorgd voor het herstel van de dekkingsgraad. In dit boekjaar heeft de beleggingsadviescommissie een aantal zaken opgepakt. De belangrijkste daarvan betreffen het opstellen van Investment Beliefs, de risicobudgetteringstudie ten behoeve van het beleggingsplan 2013 en de inrichting van de matching portefeuille.

De Investment Beliefs betreffen in feite het in kaart brengen van de grondbeginselen voor het beleggingsbeleid. Op verschillende onderdelen heeft er – samen met bestuur – gedachtevorming plaatsgevonden over alle facetten van het beleggingsbeleid. De verschillende onderdelen waarop beliefs zijn geformuleerd: “Missie en doelstellingen”, “Governance”, “Asset Allocatie” en “Alpha”. Na een aantal sessies zijn de beliefs op deze onderdelen samen met het bestuur ingevuld.

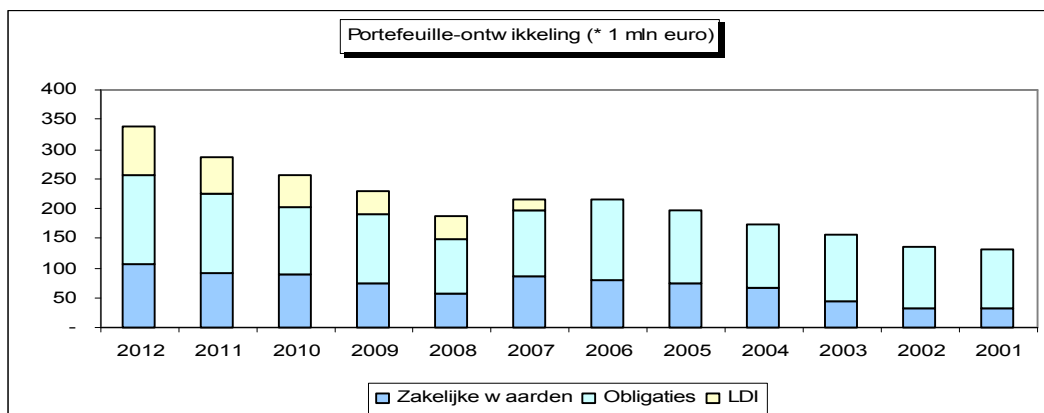
In het najaar van 2012 is er een risicobudgetteringstudie uitgevoerd: een kwantitatieve analyse die als onderbouwing dient voor het beleggingsplan 2013. De portefeuille zoals die uit de ALM-studie volgt dient daarbij als basis. Aangevuld met nieuwe ideeën en economische inzichten wordt getracht om die portefeuille zo efficiënt mogelijk in te steken voor het komende boekjaar. Verschillende analyserondes hebben uiteindelijk uitgemond in een portefeuille die op hoofdlijnen wat meer aandelen kent dan de ALM-portefeuille en daarmee ook wat minder vastrentende waarden. Daarnaast is de strategische positie in direct vastgoed gehandhaafd en overweegt de beleggingsadviescommissie een belegging in grondstoffen zodra die markt daar aanleiding toe geeft. Binnen de vastrentende portefeuille zal in 2013 een meer evenwichtige verdeling worden aangebracht tussen de meer risicovolle obligaties, zoals bedrijfsobligaties, High Yield obligaties en obligaties uit opkomende markten en zal afscheid worden genomen van convertibles, vooral vanuit een governance- en kostenaspect. Al deze aanpassingen samen leveren volgens de beleggingsadviescommissie een portefeuille voor 2013 op, die een betere rendements- en risicoverhouding kent, dan de portefeuille zoals die voor 2012 gold. Net als vorig jaar leeft nog altijd binnen het bestuur de overtuiging om qua asset allocatie een overzichtelijke en begrijpelijke structuur voor te staan. Dit betekent dat we ons niet begeven in complexe beleggingsstructuren, waarbij veelal moeilijk te doorgronden producten worden aangeboden.

Ten aanzien van de matching portefeuille zijn er in 2012 ook een aantal zaken de revue gepasseerd. Naast het opschonen van de portefeuille richting een mandaat met louter “Euro Core” landen, heeft het bestuur medio 2012, vlak na de aankondiging voor aanpassing van de rentetermijnstructuur naar een UFR-methodiek, besloten om de renteafdekking daarop aan te passen. Niet voor wat betreft het niveau van de afdekking – SPUN dekt nog altijd 75% van het nominale renterisico af in economische (marktwaarde)termen, maar wel voor wat betreft de beschikbare instrumenten. Zo is afscheid genomen van beleggingen met een looptijd langer dan 35 jaar, waarvoor in de loop van 2012 bleek dat de vraag vanuit de markt afnam, waardoor de beperkte liquiditeit nog eens extra aan het licht is gekomen. Een besluit dat in termen van rendement positief heeft uitgepakt.

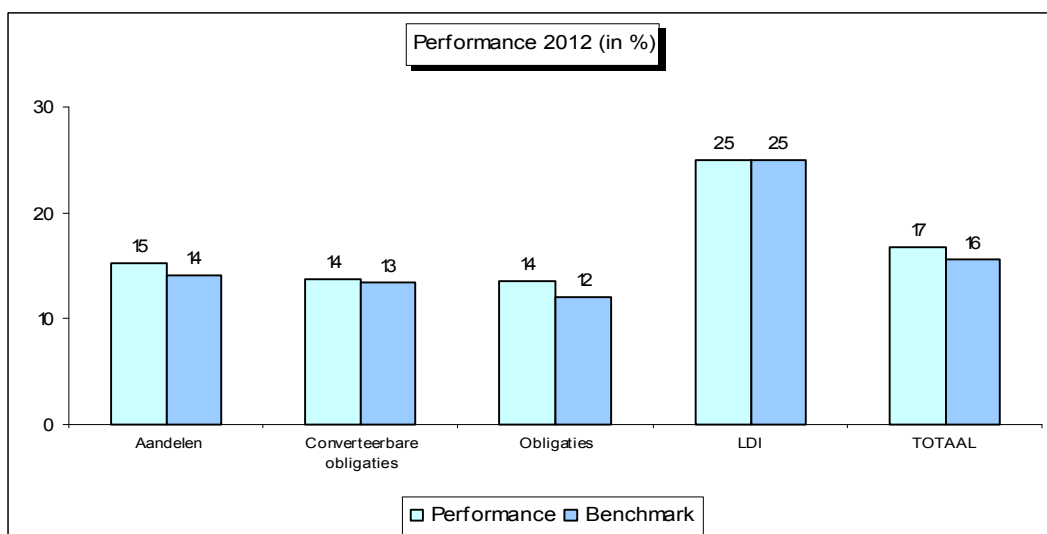
Al met al was 2012 een jaar van positieve beleggingsrendementen, maar ook een jaar waarin door de beleggingsadviescommissie een aantal structurele zaken zijn aangepakt. Inmiddels zijn we alweer in 2013 aanbeland en is de commissie alweer bezig om verdere stappen te ondernemen: de afwikkeling van het kapitaalcontract, maar ook het

periodiek heroverwogen van beslissingen die eerder zijn genomen. Een en ander moet uitmonden in nieuwe voorstellen aan het bestuur om de beleggingsportefeuille van SPUN nog efficiënter te maken en nog beter te laten presteren.

PORTEFEUILLEONTWIKKELING EN PERFORMANCE

NB: Zakelijke waarden betreffen de categorieën aandelen (BlackRock) en converteerbare obligaties. Vastrentende waarden betreffen de categorieën Euro staatsobligaties, bedrijfsobligaties, Emerging Markets Debt, High Yield obligaties en liquiditeiten. LDI staat voor 'Liability Driven Investment' pools bestaande uit renteswaps en een onderpandportefeuille bestaande uit kortlopende vastrentende waarden.

NB:

1. De grote rentedalingen in 2012 resulteerden in een zeer hoog rendement voor de categorie LDI (24,9%) waardoor het totale resultaat voor de beleggingsportefeuille (exclusief valutahedge) op 16,7 procent is uitgekomen. Op totaalniveau behaalde de portefeuille in 2012 een outperformance van 1,1%. Rekeninghoudend met de valutahedge komt het totaalrendement uit op 17%.
2. Voor aandelen werden in 2012 als benchmark de MSCI aandelenindices gehanteerd, voor obligaties de Barclays Capital en EMBI Global indices en voor converteerbare obligaties de UBS global index. Het valutarisico voor obligaties en converteerbare obligaties wordt voor 100% afgedekt naar de euro. Het USD, GBP en JPY valutarisico van de ontwikkelde markten aandelenpool onder beheer bij BlackRock wordt ook voor 100% afgedekt naar de euro.

Macro-economische terugblik

Het jaar 2012 stond in het teken van de ingrepen van de centrale banken en een stagnerende groei in de wereld, zelfs een recessie in Europa. De schuldenproblemen van de Zuid-Europese overheden verergerden zienderogen en dit leidde tot grote afschrijvingen op Griekse schulden. Er kwam een ommekeer door de belofte van Draghi om alles ("whatever it takes", toespraak 26 juli) eraan te doen om de euro overeind te houden, ook in de Zuid-Europese landen. Onder bepaalde voorwaarden kunnen de problemlanden steun aanvragen bij de ECB en dan zal de ECB er alles aan doen de rente van die landen in toom te houden via OMT (Outright Monetary Transactions). Draghi wilde het risico dat de schulden van de zwakke landen ineens niet meer in euro's maar bijvoorbeeld lire's zouden luiden elimineren, zodat die landen ook konden profiteren van de lage korte rentes van de ECB. Samen met de driejaars deposito's LTRO (Long Term Refinancing Operation) die de ECB in grote hoeveelheden beschikbaar stelde verminderde het staatrisico drastisch. Dit was de hoofdreden voor de stijgende beurzen in 2012. De steun van de FED aan de markten was bijna even belangrijk. Via Operation Twist werden de looptijden verlengd in de FED-portefeuille waardoor de lange rente kon dalen. Aan het eind van het jaar werd een nieuw Quantitative Easing traject gestart dat eveneens zorgde voor een gunstige stemming op de beurzen.

In Europa, Japan en sommige opkomende landen zoals China, India en Brazilië was er een grote terugval van de economische groei. In de VS bleef de groei op ongeveer hetzelfde lage niveau. Aan het eind van het jaar verbeterden de vooruitzichten voor China en Japan, maar een en ander kon niet voorkomen dat de wereldwijde economische groei in 2012 behoorlijk onder trend was. De beurzen van Opkomende Landen hadden hier relatief veel last van, maar door de grote rally van Chinese aandelen aan het eind van het jaar was de opbrengst nauwelijks lager dan in Europa of de VS. Japanse aandelen waren zeer volatiel met grote stijgingen in yens in het eerste en vierde kwartaal en een flinke daling in het tweede kwartaal.

Samen met de verruimingsacties van de centrale banken veroorzaakte de stagnerende groei dramatische dalingen van de lange rente. De 30-jaar swaprente in Europa daalde van 2,7% tot 1,8% begin juni, waarna door het optimisme dat de beurzen uitstraalden de lange rente iets kon herstellen naar 2 ¼% aan het eind van het jaar.

Het voorzichtige investeringsbeleid van bedrijven en de doorgaande liquiditeitsinjecties van centrale banken zorgden voor een uitstekend beleggingsjaar voor credits, zowel voor die van investment grade als high yield. Schulden van Opkomende Landen profiteerden nog het meest vanwege doorgaande verbetering van hun debiteurenratings.

Positief was het herstel van de Amerikaanse huizenmarkt. Na zes jaren van grote prijsdalingen stegen de huizenprijzen eindelijk overtuigend. Ook de commerciële vastgoedmarkt herstelde. In Europa was het beeld wisselend, met verbeterende vastgoedmarkten in Duitsland en Polen, maar grote verslechtering in Zuid-Europa en ook Nederland.

Grondstoffenprijzen schommelden niet al te veel. De opbrengst was door contango zelfs licht negatief. Door de grote droogte in de VS stegen sommige agrarische prijzen veel, maar de olieprijs bleef per saldo ongeveer stabiel en goud steeg ongeveer 5% in dollars.

De euro steeg iets in waarde tegen de dollar, maar had in de eerste helft van het jaar een diepe inzinking van 1,30 tot 1,20 tot de speech van Draghi, waarna de euro steeg naar 1,34 aan het eind van het jaar.

Bijzonderheden verslagjaar 2012

Aangezien de relatie tussen SPUN en CBA beëindigd zal worden zullen de Achmea fondsen omgezet worden naar F&C fondsen. In Q4 zijn Convertibles en Global Credits omgezet. In 2013 zullen High Yield en Emerging Market Debt volgen.

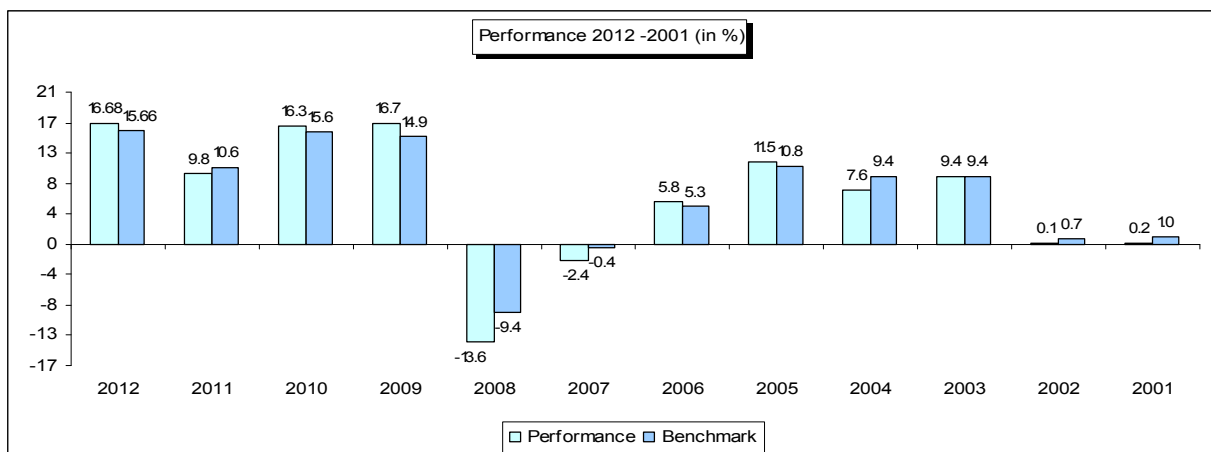
Naar aanleiding van de Ultimate Forward Rate (UFR-) discussie in Nederland heeft het pensioenfonds er halverwege het jaar voor gekozen om de matchingstrategie aan te passen. De renteaftdekking van de langste looptijden werden verkocht. Om het matchpercentage toch op peil te houden is de renteaftdekking op de minder lange looptijden verhoogd.

Performance

De totale portefeuille (inclusief de LDI pools, exclusief valuta afdekking) behaalde in 2012 een rendement van 16,7%. De portefeuille exclusief de LDI pools kwam uit op een rendement van 13,9%; een outperformance van 1,1%. Het rendement van de totale portefeuille inclusief valuta afdekking is uitgekomen op 17 procent. De grootste relatieve uitschieter binnen de beleggingen was de categorie Global Credits (+ 1,9%). Alle vastrentende waarden boekten in 2012 een positief absoluut resultaat door de dalende rente. De koploper was ditmaal High Yield (19,1%), gevolgd door Emerging Markets Debt (18,1%).

De dekkingsgraad liet in 2012 een stijging zien van rond de 98% eind 2011 tot iets onder de 105% eind 2012.

Een stijging richting de door DNB vastgestelde kritische 105% grens. In onderstaande grafiek is de historische performance van SPUN weergegeven .

VOORUITBLIK 2013

F&C, één van de vermogensbeheerders van het fonds, zegt daarover het volgende: Zoals de laatste jaren het geval is, zijn de vooruitzichten nog steeds onzeker al zijn de staartrisico's afgenomen. Het ruime monetaire beleid zorgt ervoor dat de rente nauwelijks kan stijgen en de beurzen niet al te veel horen te dalen. Na een zwakke economie in de eerste helft van 2013 zal naar verwachting de tweede helft van 2013 een aanzienlijk sterkere groei kennen, zowel in de VS als in Europa als vooral in Azië, Japan voorop. In 2014 kan de groei verder aantrekken. In Europa is dat vanwege het herstel uit de recessie met minder overheidsbezuinigingen en in de VS vanwege de herstellende huizenmarkt, aantrekkende investeringen (in o.a. energie) en eveneens minder overheidsbezuinigingen. Inflatie zal geen probleem zijn. Dit is in principe een gunstig scenario voor aandelen. De rente kan iets stijgen.

De laatste jaren hebben zich vaker dan voorheen onverwachts grote problemen voorgedaan. Mocht dit weer gebeuren, dan kunnen aandelen behoorlijk dalen. Het grootste risico is een onverwacht verkrappend monetair beleid in de VS. Minder optimistische verwachtingen voor het monetaire beleid kunnen tot duidelijk dalende aandelenkoersen leiden en meer volatiliteit. Ook de Eurocrisis kan voor tegenvallers zorgen. De hoeveelheid slechte schulden stijgt in diverse landen, vooral door dalende vastgoedprijzen.

Actuariële paragraaf

De actuariële analyse van het saldo van baten en lasten kan als volgt worden weergegeven:

	2012	2011
Resultaat op interest		
Beleggingsresultaten	50.133.474	24.407.721
Ontvangen / betaalde interest	1.558	18.535
Rentetoevoeging voorziening verzekeringsverplichtingen	-4.656.436	-3.307.243
Wijziging marktrente	-21.510.110	-36.873.561
Indexering en overige toeslagen	0	0
	<u>23.968.486</u>	<u>-15.754.548</u>
Resultaat op premies		
Premiebijdragen	14.456.505	15.798.129
Pensioenopbouw	-14.054.682	-13.911.907
	<u>401.823</u>	<u>1.886.222</u>
Resultaat op waardeoverdrachten		
Inkomende waardeoverdrachten	-495.365	-299.597
Uitgaande waardeoverdrachten	21.855	-636
	<u>-473.510</u>	<u>-300.233</u>
Resultaat op kosten	180.099	62.508
Resultaat op uitkeringen	0	188
Technisch resultaat		
Langlevens	-790.831	-782.750
Kortlevens	995.070	174.889
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	270.642	1.226.694
Resultaat op overige mutaties	16.432	-65.579
Inhouding saldo technisch resultaat verzekeraar	-122.828	-138.313
Omrekeningsverschil (overig)	13.757	-43.156
	<u>382.242</u>	<u>371.785</u>
Resultaat op andere oorzaken		
Overige baten	16.444	953.305
Overige lasten	1.938.016	-
Opslag voor langlevens	-6.200.324	-
Toevoeging kostenvoorziening	0	370.216
	<u>-4.245.864</u>	<u>1.323.521</u>
Totaal saldo van baten en lasten	<u>20.213.276</u>	<u>-12.410.557</u>

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de werkelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort. De vermogenspositie van het pensioenfonds is naar de mening van de waarmede actuaris slecht, vanwege een dekkingstekort.

Risicoparaagraaf

Vereist eigen vermogen

Conform artikel 132 van de PW dient het fonds te beschikken over een vereist eigen vermogen. De uitwerking van het vereist eigen vermogen wordt geregeld in het Besluit FTK van 18 december 2006 en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling van 19 december 2006. Het fonds heeft het vereist eigen vermogen vastgesteld conform de in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling beschreven standaardmethode. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. In die situatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het fonds binnen één jaar beschikt over minder middelen dan de hoogte van de technische voorzieningen voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst. Er is sprake van voldoende eigen vermogen (het vereist eigen vermogen) indien het eigen vermogen groter is dan het vermogen zoals bepaald op basis van de standaardmethode. Omdat uitgegaan wordt van de evenwichtssituatie, is het vereist eigen vermogen onafhankelijk van het aanwezige vermogen. Het vereist eigen vermogen bedraagt dan € 35.500.000. In totaliteit bedraagt het vereist eigen vermogen 10,9% van de technische voorzieningen. Voor de tabel met daarin de onderverdeling naar de diverse risico's wordt verwezen naar pagina 67 van de jaarrekening.

Renterisico (S1)

Renterisico is het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de nominale pensioenverplichtingen verandert door veranderingen in de marktrente. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Integrale beheersing van de balansrisico's is onderdeel van de nieuwe financiële opzet. Voor de beheersing van het renterisico wordt gebruik gemaakt van langlopende obligaties. Het bestuur heeft ervoor gekozen circa 75% van het renterisico af te dekken middels deelname in de zogenaamde LDI (renteswap)pools en door een herstructurering van de vastrentende beleggingen.

Zakelijke waarden risico (S2)

Zakelijke waarden risico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen en converteerbare obligaties) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix. Voor de beheersing van het marktrisico in samenhang met het renterisico wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Valutarisico (S3)

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valutarisico's worden afgedekt met valutaderivaten, voornamelijk valutatermijncontracten. Alle belangrijke wisselkoersrisico's van de vastrentende beleggingen worden voor 100% afgedekt. Het valutarisico voor aandelen VS en Opkomende markten onder beheer bij BlackRock is voor 100% afgedekt. De overige aandelenbeleggingen zijn niet afgedekt. Voor de overige zakelijke waarden (converteerbare obligaties en indirect vastgoed) wordt 100% van het valutarisico afgedekt.

Grondstoffenrisico (S4)

Pensioenfondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt.

Kredietrisico (S5)

Dit risico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en vorderingen op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse. Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidstellingen.

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico het belangrijkste is. Dit is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Door toepassing van de AG Prognosetafel 2012 – 2062 met startjaar 2013 en adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Het pensioenfonds heeft het liquiditeitsrisico op nihil gesteld.

Concentratierisico (S8)

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Voor het fonds is het concentratierisico nihil.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Het fonds heeft het operationeel risico op nihil gesteld.

Toeslagrisico

Het bestuur van het fonds heeft de ambitie om toeslagen op pensioen toe te kennen. Het ambitieniveau voor de actieven is de algemene loonontwikkeling en voor de inactieven de prijsontwikkeling. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, rendement, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten). Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

Actief risico (alpha)

Dit is het risico dat de vermogensbeheerders bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid afwijken van het vastgestelde ALM-beleid. Hiertoe zijn strategische marges gedefinieerd welke dagelijks worden gemonitord.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagenbeleid

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyse vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waar binnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)-risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Ontwikkelingen 2012, regelgeving en overheidsbeleid

Governance

Verdere professionalisering bestuurders

Met de Beleidsregel Geschiktheid 2012 van DNB is nog eens met andere woorden aangegeven waarop DNB let bij haar toetsing van voorgedragen kandidaat-bestuurders. Niet alleen kennis, vaardigheden en professioneel gedrag zijn van belang. Ook wordt gelet op de context van het betreffende bestuur in de vorm van een deskundigheidsmatrix, de onderbouwing daarvan evenals de argumenten waarom de voorgedragen kandidaat voldoet aan het opgestelde functieprofiel.

Wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen en initiatiefwet Koser Kaya/Blok

In februari 2012 werd het wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen bij de Tweede Kamer ingediend. Met dit wetsvoorstel wordt een integrale aanpak van governance en medezeggenschap beoogd. Versterking van de deskundigheid van het bestuur alsmede versteviging van het intern toezicht en vertegenwoordiging van alle risicodragers duiden er op dat dit voorstel verder gaat dan het initiatiefwetsvoorstel van Koser Kaya/Blok. Dit initiatief, inmiddels aangenomen door de Eerste Kamer, legt de nadruk op de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden in het bestuur. Het wetsvoorstel roept de nodige reacties op in pensioenland. Druk vanuit de Pensioenfederatie, de Tweede Kamer en een advies van de Sociaal Economische Raad hebben ertoe geleid dat het wetsvoorstel is gewijzigd. Zo is alsnog het one-tier board model opgenomen en zijn de de goedkeuringsrechten van een Raad van Toezicht verminderd. Ook zijn in het gewijzigde wetsvoorstel bepalingen opgenomen die ertoe leiden dat bestuursleden en leden van de raad van toezicht voldoende tijd beschikbaar moeten hebben om hun functie naar behoren uit te oefenen. Dit zal nog verder worden uitgewerkt met als uitgangspunt dat het totale tijdsbeslag van een combinatie van bestuurs- en toezichtsfuncties niet hoger is dan 1 voltijd equivalent. In bijlage 3 van dit jaarverslag is een overzicht van nevenfuncties van de huidige bestuursleden opgenomen.

Met de wisseling van de regering is de behandeling in de Tweede Kamer van de agenda van 2012 gehaald en begin 2013 weer opgepakt. De Stichting van de Arbeid heeft minister Klijnsma van SZW verzocht om in het wetsvoorstel een overlegverplichting op te nemen. Volgens de STAR moeten het fondsbestuur en de sociale partners die verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de pensioenregeling met elkaar in overleg treden als één van deze partijen het bestuursmodel van het fonds wil wijzigen.

Eind 2012 is duidelijk geworden dat de initiatiefwet van Koser Kaya/Blok op 1 juli 2013 in werking treedt. Besturen hebben dan één jaar de tijd om hun bestuursstructuur aan te passen. Het gaat dan met name om de vertegenwoordiging van

pensioengerechtigden in het bestuur. Echter, mocht het wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen voor 1 januari 2014 door het parlement wordt aanvaard dan zullen de bepalingen uit dit wetsvoorstel in werking treden en komen de bepalingen van Koser Kaya/Blok te vervallen.

Nieuwe PFG-code voor pensioenfondsen in de maak

In het kader van het wetsvoorstel Versterking bestuur pensioenfondsen ontwikkelen de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid een nieuwe PFG-code (Pension Fund Governance) voor pensioenfondsen. De PFG-code wordt opgesteld om het functioneren van het pensioenfonds transparanter te maken en bij te dragen aan het verder verbeteren van de kwaliteit van het pensioenfondsbestuur. Kernpunten van de code zijn het besturen van een pensioenfonds, het intern toezicht daarop en het afleggen van verantwoording over wat het pensioenfonds doet, wat deze gepland en gerealiseerd heeft. Ook overkoepelende thema's zoals compliance, uitbesteding, beloningsbeleid, diversiteit en integraal risicomanagement komen aan bod. De nieuwe PFG-code moet voor pensioenfondsen de huidige Principes voor goed Pensioenfondsbestuur van 16 december 2005 vervangen.

Het bestuur volgt de ontwikkelingen op governancegebied op de voet. Tijdens het strategisch overleg heeft het bestuur uitgesproken vooralsnog zoveel als mogelijk vast te willen blijven houden aan de huidige structuur van het pensioenfonds. Dit gelet op de aanwezige expertise, continuïteit, het onderlinge vertrouwen tussen bestuursleden en de evenwichtige samenwerking. In 2013 zal het bestuur verder vorm gaan geven aan de governance structuur. Op dit moment heeft het bestuur gekozen voor intern toezicht door middel van een visitatiecommissie die eens in de drie jaar een visitatie doet en een verantwoordingsorgaan en deelnemersraad ingesteld.

Fiscaal

Pensioenakkoord en AOW

In 2011 was nog sprake van een gezamenlijk optrekken van sociale partners (Stichting van de Arbeid) en regering rondom de pensioenproblematiek (AOW, de aanvullende pensioenen en de arbeidsmarktpositie van oudere werknemers). Na de val van het kabinet neemt de politiek het voortouw. Er kwam een Lente-akkoord gevolgd door het wetsvoorstel Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd met daarin het voorstel tot verhoging van de AOW-leeftijd per 1 januari 2013 met één maand. Dit wetsvoorstel is inmiddels in definitieve wetgeving omgezet. de AOW-leeftijd gaat stapsgewijs omhoog naar 66 jaar in 2019 en 67 jaar in 2023 en de pensioenrichtleeftijd wordt gesteld op 67 jaar in 2014. Deze wet bepaalt dat de AOW-leeftijd stapsgewijs omhoog gaat naar 66. Verder wordt de pensioenrichtleeftijd gesteld op 67 jaar in 2014 en wordt het maximum toegestaan opbouwpercentage voor middelloonregelingen verlaagd van 2,25 naar 2,15%.

In oktober werd vervolgens een Herfstakkoord gepresenteerd; een deelakkoord in het kader van de begroting. Snel hierop volgde het Regeerakkoord waarin afspraken zijn gemaakt over een versnelde verhoging van de AOW-leeftijd na 2015 tot 66 jaar in 2018 en 67 jaar in 2021. Ook is afgesproken dat het maximum opbouwpercentage voor middelloonregelingen verder verlaagd naar 1,75%. Naast deze beperking van de fiscale opbouwruimte wordt het inkomen waarover fiscaal pensioen kan worden opgebouwd per 1 januari 2015 begrensd op 100.000 euro. De plannen in het Regeerakkoord moeten nog wel omgezet worden in wetgeving en goedkeuring verkrijgen van zowel de Tweede als de Eerste Kamer.

In 2013 worden we weer geconfronteerd met nieuwe wet- en regelgeving. Zo wordt per 1 januari 2013 de AOW-leeftijd met 1 maand verhoogd. Intussen werkt het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aan een overbruggingsregeling, met name voor mensen met een laag inkomen die per 1 januari 2013 al een vut- of prepensioenuitkering ontvangen die eindigt bij het bereiken van de leeftijd van 65 jaar. Vanaf 1 januari 2014 gaat de pensioenrichtleeftijd van 65 naar 67 jaar en worden de fiscale maximum opbouwpercentages verlaagd. Bekeken zal moeten worden of huidige pensioenregelingen voldoen of aangepast moeten worden.

Aanpassing belastingtarieven

Als gevolg van een stijging van het tarief van de eerste loonbelastingsschijf (van 15,2% naar 19,1%) en de hogere bijdrage op grond van de Zorgverzekeringswet krijgen pensioengerechtigden vanaf januari 2013 te maken met een lagere netto-pensioenuitkering. De pensioengerechtigden hebben in januari 2013 een toelichting en een bruto-netto specificatie ontvangen vanuit AZL waarin dit inzichtelijk wordt gemaakt.

Wijziging BTW-plicht voor leden Raden van Toezicht

Verder vindt wijziging van de BTW-plicht voor leden van Raden van Toezicht plaats. Onder bepaalde voorwaarden kunnen bestuursleden, leden van deelnemersraden en verantwoordingsorganen ook als BTW-plichtig worden aangemerkt. Met name is dan van belang of de functie zelfstandig (onafhankelijk) wordt uitgeoefend of niet.

Nieuw financieel toetsingskader

In 2012 werd ook een aanzet gegeven tot een nieuw FTK (financieel toetsingskader). Naar verwachting komt er één nieuw toetsingskader met in de basis dezelfde uitgangspunten voor bestaande en nieuwe pensioencontracten. Sociale partners in de bedrijfstakken kunnen straks waarschijnlijk kiezen voor het nieuwe, 'reële contract', maar mogen ook het bestaande, 'nominale pensioencontract' voorzetten. In het reële contract wordt toeslagverlening een integraal onderdeel van de pensioenovereenkomst. Dit onderwerp is al verkend tijdens de eerste werkconferentie met sociale partners in 2012 en zal in juni 2013 een vervolg krijgen.

Voor de discontovoet van de verplichtingen werd in 2012 overgestapt naar de Ultimate Forward Rate (UFR)-methode, werd een adempauze onder voorwaarden ingelast voor pensioenfondsen met een dekkingstekort in 2013 en zou bij een verlaging van de pensioenen en pensioenopbouw (het korten) een spreiding over meerdere jaren mogelijk zijn met een maximum van 7% per jaar.

Eind 2012 gaf de staatssecretaris aan dat een nieuw FTK niet voor 1 januari 2015 wordt ingevoerd en dat pensioenfondsen ook in 2014 gebruik moeten blijven maken van een rentecurve met UFR. Het concept wetsvoorstel over aanpassing van het financieel toetsingskader wordt naar verwachting voor de zomer van 2013 aangeboden aan de Tweede Kamer.

Communicatie

Aanpassing communicatie- en informatiebepalingen Pensioenwet

In het kader van het nieuwe FTK kondigde voormalig minister Kamp (Sociale Zaken en Werkgelegenheid) bij de Tweede Kamer aanpassingen aan van de informatiebepalingen van de pensioenwetgeving. Zo wordt straks meer ruimte geboden aan pensioenuitvoerders voor maatwerk en worden de mogelijkheden voor digitale informatieverstrekking uitgebreid. Naar verwachting is het wetsvoorstel met betrekking tot deze aanpassing van de Pensioenwet voor de kerst van 2013 gereed. Wat de exacte gevolgen hiervan zijn voor de (uitvoering van de) regeling van SPUN is nog niet bekend. Zeker is wel dat een en ander zal leiden tot minder zekerheden voor deelnemers. De vertaling van het uitwerking van het Pensioenakkoord voor het pensioenfonds is een volgende stap. Communicatie hierover richting alle doelgroepen zal de komende jaren de nodige aandacht vragen.

Pensioen 1-2-3

Inmiddels zijn de Pensioenfederatie en het Verbond van Verzekeraars samen bezig met het ontwikkelen van een nieuw communicatie-instrument Pensioen 1-2-3. Dit instrument bestaat uit drie lagen. Laag 1 geeft met eenvoudige iconen en korte teksten inzicht in de belangrijkste kenmerken van de eigen pensioenregeling. Laag 2 geeft per deelonderwerp meer informatie en laag 3 bevat vervolgens alle ins en outs van de pensioenregeling. Pensioen 1-2-3 moet in 2014 de huidige startbrief vervangen en wellicht ook de toelichting op het uniform pensioenoverzicht (UPO).

Verlagen van pensioenen

Vanwege de gestegen levensverwachting en de economische crisis hebben veel pensioenfondsen het financieel zwaar. Gaandeweg het verslagjaar wordt het steeds duidelijker dat een flink aantal pensioenfondsen niet de vereiste dekkingsgraad

haalt en men zal moeten overgaan tot het verlagen van de pensioenen als laatste remedium. De beide toezichthouders komen de fondsen tegemoet; de AFM door aanbevelingen voor de communicatie hierover naar de belanghebbenden. DNB door de fondsen te wijzen op de criteria waaraan DNB het besluit van een pensioenfonds om te gaan korten zal toetsen. Zorgvuldigheid, evenwichtige belangenafweging en het tijdpad voor het proces van besluitvorming zijn daarbij de toetsingscriteria. Gezien de financiële situatie van SPUN hoeven de pensioenen in 2013 niet verlaagd te worden.

Ontwikkelingen Pensioenregister

Begin januari 2011 is het Pensioenregister van start gegaan. Op de website www.mijnpensioenoverzicht.nl kan elke burger een overzicht krijgen van de door hem of haar opgebouwde en op te bouwen pensioenaanspraken bij pensioenfondsen, pensioenverzekeraars en zijn/haar opgebouwde AOW-rechten. Sinds het najaar van 2012 laat deze website ook zien hoeveel pensioen voor de ex-partner is bestemd. Het gaat dan om het deel van het pensioen waarover bij echtscheiding afspraken zijn gemaakt. Op dit moment ziet alleen de 'betalende' partner om hoeveel pensioen het gaat; de ex-partner kan nog niet zien hoeveel hij of zij krijgt.

Voor fondsen die genoodzaakt zijn om de pensioenen te verminderen beveelt de AFM aan dat de gegevens op www.mijnpensioenoverzicht.nl zo snel mogelijk na administratieve verwerking van de verlaging worden gebaseerd op de verlaagde pensioenaanspraken en -rechten. Hiervoor hoeft niet tot de verstrekking van het Uniform Pensioenoverzicht 2013 te worden gewacht.

Overlevingstafels en ervaringssterfte

Het Actuariel Genootschap (AG) publiceert elke twee jaar op basis van de meest recente statistieken van het CBS een geactualiseerde prognose van de levensverwachting. Pensioenfondsen gebruiken deze prognose onder andere voor het vaststellen van de technische voorzieningen en de (kostendekkende) premie. Op 10 september 2012 is de AG Prognosetafel 2012 – 2062 gepubliceerd. DNB verwacht van pensioenfondsen dat zij op korte termijn vaststellen wat de nieuwe overlevingstafel betekent voor hun actuariële grondslagen. De AG Prognosetafel 2012 - 2062 is gebaseerd op de sterftestatistieken van de gehele Nederlandse bevolking. Pensioenfondsdeelnemers vormen zelden een doorsnede van de gehele bevolking, waardoor hun levensverwachting daar fors van kan afwijken. Pensioenfondsen moeten de levensverwachting volgens de tafels daarom corrigeren met hun eigen ervaringssterfte. Ook de correctiefactoren, waarmee deze fondsspecifieke ervaringssterfte tot uitdrukking worden gebracht, dienen aan de wettelijke eisen van actualiteit, prudentie en consistentie te voldoen. DNB heeft gesignaleerd dat daarbij verbeteringen mogelijk zijn ten opzichte van de ultimo 2011 gehanteerde methoden en verlangt dat pensioenfondsen onderzoek doen naar fondsspecifieke ervaringssterfte.

Op 14 september heeft DNB een good practice gepubliceerd voor het vaststellen van fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze leidraad kunnen fondsen hanteren bij het vaststellen van de ervaringssterfte die past bij de eigen populatie. Op verzoek van het bestuur heeft Towers Watson hier uitvoering aan gegeven. De uitkomsten zijn verwerkt in de technische voorzieningen ultimo 2012.

Vermogensbeheer

Vanaf 1 januari 2013 geldt er een investeringsverbod clustermunie voor financiële instellingen waaronder pensioenfondsen. Dit betekent dat pensioenfondsen investeringen dienen te vermijden in bedrijven die te maken hebben met de productie, verkoop of distributie van clustermunie, maar ook in beleggingsinstellingen en indexen waar clustermunie-ondernemingen meer dan 5% procent van uitmaken. Pensioenfondsen hebben tot 1 april 2013 de tijd om de interne regels met betrekking tot dit type investeringen op orde te krijgen.

Toekomstparagraaf

De komende jaren komen in het teken te staan van het nieuwe pensioencontract, de aanpassing van het fiscale opbouwkader in verband met de verhoging van de AOW- en pensioenleeftijd en de wijziging van de governancestructuur. Ook zal in verband met de verwachte ontwikkelingen binnen het deelnemersbestand, maar in nadrukkelijke samenhang met bovengenoemde ontwikkelingen, onderzoek worden gedaan naar de toekomst van het fonds.

Nieuwe (her)verzekeraar in verband met het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico

Het bestuur heeft, na een door Towers Watson begeleid selectieproces, besloten per 1 januari 2013 een tweetal driejarige (her)verzekeringsovereenkomsten met elipsLife aan te gaan. Een overeenkomst heeft betrekking op het arbeidsongeschiktheidsrisico en voorziet in de verzekering van premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid en een arbeidsongeschiktheidspensioen. Het inlooprisico maakt hier onderdeel van uit, aangezien het uitlooprisico niet was meeverzekerd in de kapitaal- en beleggingsovereenkomst met Centraal Beheer Achmea. De tweede overeenkomst voorziet in de dekking van het verschil tussen de contante waarde van de reglementaire aanspraken op partnerpensioen verminderd met de voor de deelnemer gevormde voorziening pensioenverplichtingen.

Overeenkomst met AZL

In maart 2013 heeft het bestuur de concept overeenkomst ontvangen. Deze is inmiddels beoordeeld door de werkgroep implementatie AZL. In overleg met AZL is besloten aan te vangen met de onderhandelingen over de definitieve overeenkomst zodra er duidelijkheid is over de koepelvrijstelling bij AZL. Indien het fonds onder deze vrijstelling komt te vallen hoeft zij geen BTW af te dragen over de door AZL verleende diensten.

Wijziging uitvoeringsovereenkomst

Het bestuur heeft een besluit genomen tot wijziging van de uitvoeringsovereenkomst. Dit in verband met de overgang naar AZL als nieuwe uitvoerder. Aangezien nog niet bekend is of het fonds wel of niet onder de koepelvrijstelling van AZL zal komen te vallen, is het wijzigingsvoorstel nog niet voorgelegd aan de aangesloten werkgevers. Reden is dat als het fonds alsnog BTW moet afdragen over de door AZL verleende diensten, de concept uitvoeringsovereenkomst nog op een onderdeel moet worden aangepast. De deelnemersraad is hierover geïnformeerd en heeft positief geadviseerd. Naar verwachting zal deze overeenkomst in mei 2013 ter ondertekening aan de aangesloten werkgevers worden voorgelegd.

Custodian

Het bestuur heeft in maart 2013 besloten State Street te benoemen als custodian voor de valuta afdekking van de gehele beleggingsportefeuille en de performance meting. Dit besluit is genomen omdat het bestuur middels rapportages op dagbasis meer inzicht wenst te hebben in de totale portefeuille. Zij beschouwt dit als een noodzakelijk instrument voor het risicomanagement proces.

Extern bestuursbureau

Het bestuur heeft eind maart 2013 besloten om het externe bestuursbureau te continueren. Met Montae Bestuurscentrum B.V. zijn afspraken gemaakt over welke werkzaamheden door het bestuursbureau worden verricht. De uitbestedingsovereenkomst waarin deze werkzaamheden en de hiervoor verschuldigde vergoeding zijn vastgelegd, wordt naar verwachting in mei 2013 getekend.

Pensioenakkoord

In maart 2013 heeft het bestuur een plan van aanpak vastgesteld voor de aanpassing van de pensioenregeling wegens het nieuwe fiscale kader per 1 januari 2014 en het pensioenakkoord per 1 januari 2015. Het bestuur beseft dat sociale partners over de inhoud van de regeling gaan maar monitort de voortgang en toetst (tussentijds) de contouren van de nieuwe regeling aan het risicobeleid en het financiële beleid van en de uitvoerbaarheid door het fonds.

Continuïteitsanalyse

Het bestuur is in het boekjaar een continuïteitsanalyse gestart en heeft daarvoor een aantal economische- en demografische uitgangspunten vastgesteld. Het bestuur acht deze passend en voldoende prudent. In deze analyse is rekening gehouden met de geformuleerde uitgangspunten in de Regeling parameters pensioenfondsen. Met een continuïteitsanalyse wordt in de gaten gehouden of de financiële risico's voor het fonds zich, met inachtneming van een realistische schatting van de economische parameters, op lange termijn binnen aanvaardbare grenzen bevinden. Het risico dat het fonds in de toekomst niet meer aan de verplichtingen of aan de eisen ten aanzien van het eigen vermogen zal kunnen voldoen, kan op deze manier in een vroeg stadium worden onderkend. Maar ook dient de continuïteitsanalyse om de mate van consistentie tussen pensioenovereenkomst, informatieverstrekking, beleid en feitelijke uitkomsten, in het bijzonder met betrekking tot de toeslagverlening vast te stellen. In maart 2013 heeft het bestuur de uitkomsten besproken. Samengevat geldt dat:

1. De financiële vooruitzichten gemiddeld genomen goed zijn te noemen. Het pensioenfonds komt naar verwachting tijdig uit reservetekort en er wordt ook voldaan aan de eisen ten aanzien van consistentie tussen gewekte verwachtingen, financiering en realisatie van voorwaardelijke toeslagen;
2. Het herstel nog wel broos is te noemen. De huidige dekkingsgraad is nog laag. Daarmee blijft het pensioenfonds, ondanks de grote mate van renteafdekking, nog gevoelig voor rentedalingen. Rentedalingen kunnen er voor zorgen dat SPUN als nog de pensioenen als laatste remedie in de nabije toekomst moet verlagen.
3. De premie is, gegeven de huidige rentestand, op de langere termijn naar verwachting niet meer kostendekkend. De pensioenleeftijd gaat echter omhoog en het fiscaal maximaal toegestane opbouwpercentage omlaag. De analyse leert het bestuur dat die versoeringen kansen bieden om meer marge in de premie in te bouwen en toont aan dat er weinig ruimte is om de premie als gevolg van die versoeringen te verlagen.

Voor het bestuur geeft de continuïteitsanalyse geen aanleiding om het huidige financiële beleid aan te passen. Het is echter, gezien het bovenstaande, wel een belangrijke leidraad bij de vormgeving van de financiële opzet van de nieuwe pensioenregeling.

Ontwikkelingen aangesloten werkgevers

Het bestuur heeft kennis genomen van een mogelijke wijziging in de aandeelhoudersstructuur van Urenco, waar Urenco Nederland B.V. als aangesloten onderneming deel van uit maakt, en de ontwikkelingen in het medewerkersbestand bij Enrichment Technology Nederland B.V. (ETC Almelo), eveneens aangesloten bij het fonds. Het bestuur volgt de ontwikkelingen nadrukkelijk op de voet en zal de mogelijke impact voor het fonds in de tweede helft van 2013 agenderen.

Slotopmerking

Verdere gegevens betreffende het boekjaar 2012 zijn te vinden in de hierna opgenomen hoofdstukken.

Dit verslag wordt beëindigd met een woord van dank aan allen, die in het verslagjaar voor de stichting werkzaam zijn geweest.

Almelo, 14 juni 2013

STICHTING PENSIOENFONDS
URENCO NEDERLAND

Het bestuur:

A. Grave, voorzitter

R.W.H. Horsselenberg, secretaris

JAARREKENING 2012

		31 december 2012		31 december 2011	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Reserves	(4)				
Algemene reserve		13.233.169		-9.797.172	
Gereserveerde technische resultaten		-		2.817.065	
			13.233.169		-6.980.107
Technische voorzieningen	(5)		326.756.314		293.264.490
Kortlopende schulden	(6)		10.220.089		1.009.556

350.209.572

287.293.939

Nominale dekkingsgraad (in %)

104,0

97,6

6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2012

		2012		2011	
		€	€	€	€
BATEN					
Premies	(7)		14.456.505		15.798.129
Overgenomen pensioenverplichtingen	(8)		1.001.714		992.855
Directe beleggingsopbrengsten	(9)		-1.392.819		-530.219
Indirecte beleggingsopbrengsten	(10)		50.107.347		24.285.940
Ontvangen intrest	(11)		7.146		24.947
Overige baten	(12)		16.444		953.305
			<u>64.196.337</u>		<u>41.524.957</u>
LASTEN					
Mutatie technische voorzieningen	(13)		33.491.824		43.856.765
Overgedragen pensioenverplichtingen	(14)		157.135		11.352
Uitkeringen en afkopen	(15)		9.550.220		9.598.004
Uitvoeringskosten	(16)		655.466		324.667
Betaalde intrest	(17)		5.588		6.413
Overige lasten	(18)		122.828		138.313
Resultaat boekjaar			<u>20.213.276</u>		<u>-12.410.557</u>
			<u>64.196.337</u>		<u>41.524.957</u>
Verdeling resultaat boekjaar					
Algemene reserve		19.844.792		-12.825.498	
Gereserveerde technische resultaten		368.484		414.941	
		<u>20.213.276</u>		<u>-12.410.557</u>	

7 KASSTROOMOVERZICHT 2012

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2012		2011	
	€	€	€	€
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Bijdragen van werkgevers en werknemers	22.432.872		14.741.561	
Uitgekeerde pensioenen	-9.544.516		-9.619.235	
Ontvangsten wegens overgenomen verplichtingen	1.342.268		1.014.620	
Overgedragen verplichtingen	-171.912		-11.545	
Kosten	-695.000		-723.802	
Overige ontvangsten	3.779		79.750	
Kasstroom uit operationele activiteiten		13.367.491		5.481.349
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Verkoop en aflossingen van beleggingen	333.233.197		45.720.037	
Aankoop beleggingen	-334.617.555		-50.263.055	
Directe beleggingsopbrengsten	4.819		235.750	
Overige beleggingsopbrengsten	-1.848.725		323.874	
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		-3.228.264		-3.983.394
Mutatie liquide middelen		10.139.227		1.497.955
<i>Eindstand liquide middelen</i>		10.954.373		815.146
<i>Af: Beginstand liquide middelen</i>		815.146		-682.809
<i>Mutatie liquide middelen</i>		10.139.227		1.497.955

8 TOELICHTING BEHORENDE BIJ DE JAARREKENING 2012

INLEIDING

Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland (hierna ook het pensioenfonds), is statutair gevestigd te Almelo. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41030811. Het fonds heeft tot doel uitvoering te geven aan de pensioenregelingen van Urenco Nederland B.V. (UNL) en Enrichment Technology Nederland B.V. (ETC Almelo).

De inhoud van de pensioenregelingen is vastgelegd in de reglementen van het pensioenfonds. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregelingen zijn als volgt:

- Voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.
- Pensioenleeftijd 65 jaar.
- Pensioenopbouw 2,2% van de pensioengrondslag.
- Pensioenvormen zijn: ouderdomspensioen, partnerpensioen en wezenpensioen.
- Arbeidsongeschiktheidspensioen en het tijdelijk partnerpensioen zijn verzekerd op risicobasis.
- Voorwaardelijke toeslagverlening actieven gefinancierd vanuit overrendement.
- Voor de toeslagen van de actieven is het uitgangspunt voor de hoogte van deze voorwaardelijke toeslagverlening maximaal de hoogste algemene salarisverhoging volgens de van toepassing zijnde CAO bij ETC Almelo dan wel de algemene salarisverhoging bij UNL.
- Voorwaardelijke indexatie pensioengerechtigden en slapers gefinancierd uit overrendement, op basis van de ontwikkeling van de CPI alle huishoudens.
- Kwalificatie regeling: het betreft een uitkeringsovereenkomst.

Het pensioenfonds voert met ingang van 1 januari 2013 de pensioenregeling in eigen beheer uit. Het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico is met ingang van dezelfde datum herverzekerd bij elipsLife. Tot 1 januari 2013 waren alle pensioenverplichtingen via een kapitaalcontract herverzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

OVEREENSTEMMINGSVERKLARING

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Het bestuur heeft op 7 juni 2013 de jaarrekening opgemaakt.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Algemeen

Beleggingen en verzekeringsverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. Alle bedragen zijn vermeld in euro's, tenzij anders is vermeld.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. De koers van USD ultimo 2012 is 1 EUR = 1,3184 USD (2011: 1 EUR = 1,2982 USD). De gemiddelde koers over 2012 is 1 EUR = 1,2856 USD.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VOOR DE BALANS

Beleggingen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde instellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De actuele waarde van niet beursgenoteerde aandelen en participaties in beleggingsfondsen is bepaald op basis van afgeleide marktnoteringen.

Derivaten worden gewaardeerd op reële waarde, te weten de relevante marktnotering of, als die er niet is, de waarde die wordt bepaald met behulp van marktconforme waardering modellen.

Herverzekering

Uitgaande herverzekeringspremies worden verantwoord in de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Vorderingen uit hoofde van winstdelingsregelingen in herverzekeringscontracten worden verantwoord op het moment van toekenning door de herverzekeraar.

De waardering en presentatie van beleggingsdepots is overeenkomstig de grondslagen voor beleggingen.

Vorderingen

Voor zover nodig is op de vorderingen een voorziening wegens oninbaarheid in mindering gebracht.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

Het saldo van baten en lasten wordt, voor zover niet toegewezen aan bijzondere reserves of uitgekeerd als premierestitutie, toegevoegd aan de algemene reserve.

Gereserveerde technische resultaten

De technische resultaten worden voor 75% (aandeel verzekeringnemer) toegevoegd aan de gereserveerde technische resultaten.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde nominale rentetermijnstructuur per 31 december 2012 (inclusief driemaandsmiddeling en toepassing van de UFR-methodiek). Bij de berekening van de voorziening voor pensioenverplichtingen is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Het hanteren van de UFR houdt in dat voor ver in de toekomst liggende verplichtingen (20 jaar tot 60 jaar) een aangepaste rentecurve (ultimo 2012 hogere rente) wordt gehanteerd. Voor verplichtingen korter dan 20 jaar geldt de rentetermijnstructuur op basis van een driemaandsgemiddelde. Ultimo 2012 levert de toepassing van de UFR een positief effect op de dekkingsgraad op van 4%-punt.

Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenaanspraken worden geïndexeerd. Alle per balansdatum bestaande indexatiebesluiten (ook voor indexatiebesluiten na balansdatum voor zover sprake is van ex ante condities) zijn in de berekening begrepen. Er wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisontwikkelingen.

Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt uitgegaan van voor de toezichthouder acceptabele grondslagen, waarbij rekening wordt gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen en een fondsspecifieke correctie voor ervaringssterfte.

De berekeningen zijn uitgevoerd op basis van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Overlevingstafels: AG Prognosetafel 2012-2062 met startjaar 2013, waarbij rekening wordt gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en totale bevolking door toepassing van een fondsspecifieke Towers Watson 2012 ervaringssterfte.
- Onbepaald partnersysteem.
- Voor het nabestaandenpensioen wordt verondersteld dat de man 3 jaar ouder is dan de vrouw.
- Voor kosten is een voorziening opgenomen welke is geschat op 2,8% van de technische voorzieningen.

Voorziening premievrijstelling

De voorziening premievrijstelling is de som van:

- * de actuariële bepaalde contante waarde van de premies waarvoor vrijstelling van betaling wegens arbeidsongeschiktheid is verleend;
- * de over de voorafgaande 24 maanden in rekening gebrachte, tot aan het eind van die periode met de rekenrente opgerente premieopslagen.

Voorziening WAO-Zekerheidsplan

De voorziening WAO-Zekerheidsplan is:

- * de actuariële bepaalde contante waarde van de uitkeringen met betrekking tot de verzekeringen ingevolge het WAO-Zekerheidsplan.

Voorziening WAO-Aanvullingsprogramma

De voorziening WAO-Aanvullingsprogramma is de som van:

- * de actuariële bepaalde contante waarde van de uitkeringen met betrekking tot de verzekeringen ingevolge het WAO-Aanvullingsprogramma.

Voorziening WIA-Aanvulling/Excedent

De voorziening WIA-Aanvulling/Excedent is de som van:

- * de actuarieel bepaalde contante waarde van de uitkeringen met betrekking tot de verzekeringen ingevolge de WIA-Aanvulling/Excedent en
- * de over de voorafgaande 24 maanden in rekening gebrachte, tot aan het eind van die periode met de rekenrente opgerente premies voor de verzekeringen ingevolge de WIA-Aanvulling/Excedent.

Kortlopende schulden

Technisch resultaat ten gunste van verzekeraar

Conform overeenkomst (2008 t/m 2012) worden de positieve resultaten voor 25% (aandeel verzekeraar) toegevoegd aan het technisch resultaat ten gunste van verzekeraar. Een eventueel negatief saldo aan het eind van de winstdelingsperiode zal door de verzekeraar aan het fonds worden toegevoegd.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

In de staat van baten en lasten worden de aan het boekjaar toe te rekenen opbrengsten en kosten verantwoord.

Directe beleggingsopbrengsten

Dit betreft de op liquide middelen ontvangen intrest en de op aandelen ontvangen dividenden, onder aftrek van de kosten van vermogensbeheer.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Dit betreft ongerealiseerde en gerealiseerde resultaten op aandelen en obligaties alsmede valutaresultaten op liquide middelen. De gerealiseerde herwaardering is gelijk aan het verschil tussen de verkoopopbrengst en de oorspronkelijke verkrijgingsprijs.

Overgenomen en overgedragen pensioenverplichtingen

Overgenomen pensioenverplichtingen betreffen de ontvangsten van een pensioenuitvoerder van de vorige werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de toekenning van aanspraken. Overgedragen pensioenverplichtingen betreffen de overdrachten aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad van het fonds wordt berekend door op balansdatum het balanstotaal minus de kortlopende schulden te delen op de technische voorzieningen zoals opgenomen op de balans.

KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de zogenaamde directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

9 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2012

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

	2012		2011	
	€	€	€	€
Aandelen				
Stand per 1 januari	72.909.867		70.219.970	
Aankopen over boekjaar	165.921.064		6.811.044	
		238.830.931		77.031.014
Verkopen over boekjaar	-165.898.509		-	
Herwaardering	11.035.414		-4.121.147	
		-154.863.095		-4.121.147
Stand per 31 december		<u>83.967.836</u>		<u>72.909.867</u>

De eindstand 2012 is omgerekend tegen een koers van 1 EUR = 1,3184 USD (eindstand 2011: 1 EUR = 1,2982 USD)

Vastrentende waarden

Stand per 1 januari	195.410.183		168.262.690	
Aankopen over boekjaar	168.696.491		40.702.011	
		364.106.674		208.964.701
Verkopen over boekjaar	-146.488.367		-44.867.731	
Herwaardering	35.828.435		31.313.213	
		-110.659.932		-13.554.518
Stand per 31 december		<u>253.446.742</u>		<u>195.410.183</u>

Overige beleggingen

Stand per 1 januari	18.532.258		18.386.902	
Aankopen over boekjaar	-		2.750.000	
		18.532.258		21.136.902
Verkopen over boekjaar	-20.846.322		-852.305	
Herwaardering	2.314.064		-1.752.339	
		-18.532.258		-2.604.644
Stand per 31 december		<u>-</u>		<u>18.532.258</u>

Liquide middelen

Stand per 31 december		<u>10.954.373</u>		<u>815.146</u>
-----------------------	--	-------------------	--	----------------

Derivaten

Stand per 1 januari	-1.036.017		443.259	
Forwards Foreign Exchange vordering	8.151.354		4.083.089	
		7.115.337		4.526.348
Forwards Foreign Exchange verplichting	-8.151.354		-4.083.089	
Herwaardering	2.874.926		-1.479.276	
		-5.276.428		-5.562.365
Stand per 31 december		<u>1.838.909</u>		<u>-1.036.017</u>

	2012		2011	
	€	€	€	€
Afslag kredietrisico				
Stand per 1 januari	-		-944.834	
Mutatie boekjaar	-		944.834	
		-		-

Bovenstaande weergave van de ontwikkeling van de beleggingsportefeuille is ingedeeld op basis van de beleggingsfondsen waarin wordt deelgenomen.

In de hierna opgenomen overzichten van de beleggingen wordt de indeling volgens het zogenaamde "look through" principe gehanteerd. Dit houdt in dat hierbij door het beleggingsfonds heen wordt gekeken naar waarin is belegd.

	Beursgenoteerd	Niet-	Beursgenoteerd	Niet-
	2012	beursgenoteerd	2011	beursgenoteerd
	€	€	€	€
Aandelen (x € 1.000)				
Indirecte aandelenbeleggingen				
Aandelen	-	88.315	-	91.333

De aandelen zijn voor 84% belegd in mature markets (2011: 88%) en voor 16% in emerging markets (2011: 12%).

	Beursgenoteerd	Niet-	Beursgenoteerd	Niet-
	2012	beursgenoteerd	2011	beursgenoteerd
	€	€	€	€
Vastrentende waarden (x € 1.000)				
Directe vastrentende waardebeleggingen				
Obligaties	-	108.575	-	86.383
Credit funds	-	137.331	-	108.434
Index linked bonds	-	-	-	289
Oerige vorderingen	-	12.910	-	-
Overige schulden	-	-	-	-3.090
	-	258.816	-	192.016

Voor een bedrag van € 66 miljoen (2011: € 62 miljoen) zijn op bovenstaande vastrentende waarden staatsgaranties en garanties van lokale overheden ontvangen.

Er heeft in 2012 geen securities lending plaatsgevonden binnen de GBD-pools waarin werd geparticipeerd. Hiervoor zijn dan ook geen zekerheden ontvangen.

Overige beleggingen (x € 1.000)

Liquide middelen beschikbaar voor beleggingen	3.077	3.282
---	-------	-------

Derivaten

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2012:

Type contract	Expiratiedatum	Contractomvang	Saldo waarde	Positieve waarde	Negatieve waarde
	€	€	€	€	€
Valutaderivaten	13-02-2013	47.590.177	1.838.909	47.590.177	45.751.268
Stand per 31 december		<u>47.590.177</u>	<u>1.838.909</u>	<u>47.590.177</u>	<u>45.751.268</u>

Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de derivatenpositie op 31 december 2011:

Valutaderivaten	01-12-2012	37.188.834	-1.036.017	37.188.834	38.224.851
Stand per 31 december		<u>37.188.834</u>	<u>-1.036.017</u>	<u>37.188.834</u>	<u>38.224.851</u>

Specificatie beleggingen voor risico fonds (op basis van de "look through" principe)

	Excl. derivaten	Derivaten	Totaal ultimo 2012
	€	€	€
Aandelen			
Mature markets	69.972	3.927	73.899
Emerging markets	14.031	385	14.416
	<u>84.003</u>	<u>4.312</u>	<u>88.315</u>
Vastrentende waarden			
Staatsobligaties, niet index-linked	62.801	45.774	108.575
Credits	137.393	-62	137.331
Kortlopende vorderingen op banken	12.910	-	12.910
	<u>213.104</u>	<u>45.712</u>	<u>258.816</u>
Overige beleggingen			
Liquide middelen beschikbaar voor beleggingen	-	3.077	3.077
Totaal beleggingen voor risico fonds volgens "look through"principe	<u>297.107</u>	<u>53.101</u>	<u>350.208</u>

Voor het bepalen van de marktwaarde van een belegging is het van belang dat bij beursgenoteerde beleggingen sprake is van een actieve markt. De verhandelbaarheid kan worden beperkt door tekortschietende vraag of beperkingen aan verhandelbaarheid die zijn voorgeschreven. Indien geen sprake (meer) is van een actieve markt zal het fonds een eigen waardering van de belegging moeten opstellen en is classificatie van deze belegging als niveau 1 niet langer mogelijk. Afhankelijk van de toegepaste methode zal deze belegging dan als niveau 2 of niveau 3 worden ingedeeld.

Als voor de waardering en classificatie van beleggingsproducten gebruikt wordt gemaakt van opgaven van tegenpartijen zal veelal aanvullend onderzoek nodig zijn om een juiste indeling van de beleggingen naar niveaus te realiseren.

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen daarom niet met precisie worden vastgesteld. Op basis van deze verscheidenheid en gradaties in waarderingmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar drie verschillende waarderingniveaus:

Niveau 1: De waarde van de belegging is gebaseerd op direct waarneembare marktnoteringen van identieke beleggingen in een actieve markt.

Niveau 2: Actuele waarde wordt vastgesteld aan de hand van waarderingmodellen waarin gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Niveau 3: De waarde wordt vastgesteld met waarderingmodellen waarin geen gebruik is gemaakt van waarneembare marktdata.

Op basis van deze indeling kan de beleggingsportefeuille als volgt worden samengevat:

Per 31 december 2012	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	88.315	-	88.315
Vastrentende waarden	-	213.104	45.712	258.816
Overige beleggingen	3.077	-	-	3.077
	<u>3.077</u>	<u>301.419</u>	<u>45.712</u>	<u>350.208</u>

Per 31 december 2011	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
	€	€	€	€
Aandelen	-	91.333	-	91.333
Vastrentende waarden	-	167.623	24.393	192.016
Overige beleggingen	3.282	-	-	3.282
	<u>3.282</u>	<u>258.956</u>	<u>24.393</u>	<u>286.631</u>

2012

€

Aansluiting met jaarrekening (x € 1.000)

Beleggingen voor risico pensioenfondsen volgens "look through" principe

350.208

2. Premievorderingen

	2012		2011	
	€	€	€	€
Rekening-courant deelnemende ondernemingen				
Stand per 1 januari		-		-127.268
Premies en vergoedingen boekjaar	-		11.793.368	
Betalingen	-		-13.763.952	
Bijdrage kostenvoorziening	-		3.023.277	
Overige mutaties	-		-315.929	
		-		736.764
Stand per 31 december		-		609.496

De cijfers van het huidige boekjaar zijn vermeld onder de kortlopende schulden.

3. Overige vorderingen en overlopende activa

Te vorderen dividendbelasting	1.712	1.712
Overlopende activa	-	51.294
	<u>1.712</u>	<u>53.006</u>
Te vorderen dividendbelasting		
Te vorderen dividendbelasting	<u>1.712</u>	<u>1.712</u>
Overlopende activa		
Nog te ontvangen waardeoverdrachten	-	14.163
Nog te verrekenen uitkeringen	-	37.131
	-	<u>51.294</u>

Alle overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd van maximaal 1 jaar.

PASSIVA

4. Reserves

	2012		2011	
	€	€	€	€
Algemene reserve				
Stand per 1 januari		-9.797.172		3.028.326
Toevoeging gereserveerde technische resultaten		3.185.549		-
Resultaatsverdeling		19.844.792		-12.825.498
Stand per 31 december		<u>13.233.169</u>		<u>-9.797.172</u>
Gereserveerde technische resultaten				
Stand per 1 januari		2.817.065		2.402.124
Resultaatsverdeling		368.484		414.941
Uitdeling technische resultaten ten gunste van algemene reserve		-3.185.549		-
Stand per 31 december		<u>-</u>		<u>2.817.065</u>

In verband met het beëindigen van de herverzekerings- en beleggingsovereenkomst zijn de gereserveerde technische resultaten uitgedeeld ten gunste van de algemene reserve.

Solvabiliteit

Minimaal vereist eigen vermogen	13.724.000	12.265.000
Vereist eigen vermogen	35.500.000	36.660.000

De vermogenpositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als dekkingstekort.

Herstelplan

Het herstel van het vermogen van het pensioenfonds is gebaseerd op het op 26 maart 2009 bij DNB ingediende herstelplan. De belangrijkste maatregelen uit het herstelplan zijn:

- Afdekken van het renterisico voor 75%.
- Geen toeslagverlening tot het minimaal vereist vermogen is bereikt en beperkte toeslagverlening tot het vereist eigen vermogen is bereikt.
- Extra storting van € 4 miljoen ultimo 2008.

Op grond van het goedgekeurde herstelplan zou de dekkingsgraad per 31 december 2012 103,2% bedragen. De feitelijke dekkingsgraad per die datum is hoger. Dit betekent dat het pensioenfonds op dit moment licht voorloopt op het herstelplan. De verbetering ten opzichte van de financiële positie ultimo 2011 is met name het gevolg van de introductie van de UFR-methode binnen de vaststelling van de nominale rentetermijnstructuur. Het effect hiervan op de dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt een stijging van circa 4%-punt.

Kortingen

Als uiterste maatregel in het herstelplan heeft het fonds de mogelijkheid om de opgebouwde aanspraken van (gewezen) deelnemers en ingegane pensioenen van pensioengerechtigden te korten ('afstempelen').

Op basis van de geraamde dekkingsgraad per 31 december 2012 en de evaluatie van het herstelplan heeft het bestuur begin 2013 geconcludeerd dat het voor het fonds mogelijk is om binnen de wettelijk gestelde termijn (31-12-2013) tot het minimaal vereist eigen vermogen te herstellen. Op basis hiervan heeft het bestuur begin februari 2013 besloten definitief niet over te gaan tot het doorvoeren van een korting per 1 april 2013.

5. Technische voorzieningen

Voorziening verzekeringsverplichtingen

	2012		2011	
	€	€	€	€
<i>Voorziening verzekeringsverplichtingen</i>				
Stand per 1 januari		293.264.490		249.407.725
Pensioenopbouw		12.067.577		10.028.621
Rentetoevoeging		4.656.436		3.307.244
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-9.817.626		-9.777.356
Wijziging marktrente		21.510.110		36.873.558
Wijziging credit spread		-		2.653.061
Wijziging actuariële uitgangspunten		6.200.323		-
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten		1.318.089		1.281.736
Overige mutaties		-2.443.085		-510.099
Stand per 31 december		<u>326.756.314</u>		<u>293.264.490</u>

Voorziening pensioenverzekeringen

Stand per 1 januari		288.304.071		244.344.921
Pensioenopbouw		11.654.484		9.258.413
Rentetoevoeging		4.487.252		3.232.507
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-9.705.834		-9.644.788
Wijziging marktrente		21.213.005		36.244.147
Wijziging credit spread		-		2.653.061
Wijziging actuariële uitgangspunten		6.095.679		-
Saldo van inkomende en uitgaande waardeoverdrachten		1.318.089		1.281.736
Overige mutaties		-287.214		934.074
Stand per 31 december		<u>323.079.532</u>		<u>288.304.071</u>

Onderdeel van de Voorziening pensioenverplichtingen ad. € 323.079.532 (ultimo 2011: € 288.304.071) is de kostenvoorziening ad € 8.899.977 (ultimo 2011: € 7.987.749).

Overige technische voorzieningen

Voorziening premievrijstelling

Stand per 1 januari		2.222.189		2.211.464
Pensioenopbouw		56.283		354.625
Rentetoevoeging		71.994		33.257
Wijziging marktrente		304.394		281.966
Wijziging actuariële uitgangspunten		52.430		-
Overige mutaties		-877.907		-659.123
Stand per 31 december		<u>1.829.383</u>		<u>2.222.189</u>

	2012		2011	
	€	€	€	€
Voorziening WAO-Zekerheidsplan				
Stand per 1 januari		524.562		506.612
Pensioenopbouw		491		610
Rentetoevoeging		15.326		6.226
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-50.002		-53.581
Wijziging marktrente		-65.267		66.561
Wijziging actuariële uitgangspunten		8.157		-
Overige mutaties		284		-1.866
Stand per 31 december		<u>433.551</u>		<u>524.562</u>
Voorziening WAO-Aanvullingsprogramma				
Stand per 1 januari		488.841		496.778
Pensioenopbouw		465		578
Rentetoevoeging		13.516		5.978
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-60.609		-72.227
Wijziging marktrente		-70.902		62.026
Wijziging actuariële uitgangspunten		6.626		-
Overige mutaties		-25.736		-4.292
Stand per 31 december		<u>352.201</u>		<u>488.841</u>
Voorziening WIA-excedent				
Stand per 1 januari		1.724.827		1.847.950
Pensioenopbouw		355.854		414.395
Rentetoevoeging		68.348		29.276
Onttrekking voor pensioenuitkeringen		-1.181		-6.760
Wijziging marktrente		128.880		218.858
Wijziging actuariële uitgangspunten		37.431		-
Overige mutaties		-1.252.512		-778.892
Stand per 31 december		<u>1.061.647</u>		<u>1.724.827</u>

Toeslagverlening

De toeslagen op pensioenrechten en pensioenaanspraken worden jaarlijks vastgesteld door het bestuur van het fonds. Er bestaat een ambitie om jaarlijks de pensioenrechten en pensioenaanspraken aan te passen. De daadwerkelijke toeslag in een jaar is voorwaardelijk en is afhankelijk van de hoogte van de beschikbare middelen. Voor actieve deelnemers bedraagt de toeslag maximaal de hoogste algemene salarisverhoging volgens de van toepassing zijnde CAO bij ETC Almelo dan wel de algemene salarisverhoging bij UNL. De toeslag voor premievrije deelnemers en pensioentrekkenden bedraagt maximaal de stijging van de consumentenprijsindex (cpi), zoals vastgesteld door het CBS. De pensioenrechten en pensioenaanspraken zijn dit jaar, evenals in 2011, niet geïndexeerd.

Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Inhaaltoeslagen

Bij een gunstige financiële positie kan het bestuur besluiten om gemiste toeslagen in het verleden in te halen, waarbij maximaal 5 jaar wordt teruggekeken. Om inhaaltoeslagen te kunnen toekennen is een hoge dekkingsgraad vereist. Inhaaltoeslagen zijn daarom op korte termijn niet te verwachten.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente. De ontwikkeling van de marktrente vanaf 2010 tot en met 2012 is als volgt:

	Rentepercentage per 31 december
2010	3,46
2011	2,74
2012	2,41

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, lang leven, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen, zowel voor de gehele bevolking als voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Per einde 2012 is het fonds overgegaan op de Prognosetafel AG2012-2062 met startjaar 2013, met toepassing van een fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het Towers Watson Ervaringssterftemodel 2012.

6. Kortlopende schulden

	2012		2011	
	€	€	€	€
<i>Overige schulden</i>				
Saldo beleggingsrekening bij de vermogensbeheerders		-		1.042
Rekening-courant deelnemende ondernemingen		8.020.756		-
Beleggingscrediteuren		-		1.527
Overlopende passiva		2.199.333		1.006.987
		<u>10.220.089</u>		<u>1.009.556</u>
<i>Rekening-courant deelnemende ondernemingen</i>				
Stand per 1 januari		-609.496		-
Premies en vergoedingen boekjaar	-13.378.294		-	
Betalingen	21.441.466		-	
Overige mutaties	567.080		-	
		<u>8.630.252</u>		<u>-</u>
Stand per 31 december		<u>8.020.756</u>		<u>-</u>
De vergelijkende cijfers zijn vermeld onder de premievordering.				
<i>Beleggingscrediteuren</i>				
Schulden uit hoofde van beleggingen		-		<u>1.527</u>
<i>Overlopende passiva</i>				
Te verrekenen uitkeringen		26.318		-
Vooruitontvangen inkomende waardeoverdrachten		319.097		-
Technisch resultaat tgv verzekeraar		1.061.848		939.020
Nog te betalen kosten		792.070		67.967
		<u>2.199.333</u>		<u>1.006.987</u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Het fonds heeft voor wat betreft de pensioenadministratie een uitbestedingsovereenkomst afgesloten met AZL voor een periode van 5 jaar met als einddatum 31-12-2017. Het te vergoeden bedrag is afhankelijk van het aantal deelnemers.

Risicobeheer

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Het solvabiliteitsrisico is daarmee het belangrijkste risico voor het fonds.

In 2012 heeft het bestuur een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd. De uitkomsten hiervan vormen mede de basis voor de kaders van het beleid van het fonds en toelichting hierna. De kaders van het beleid zijn verwoord in de ABTN van het fonds. In 2013 worden wederom belangrijke vervolgstappen gezet om de uitvoering van het beleid verder te formaliseren. Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van de risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- . Beleggingsbeleid;
- . Premiebeleid;
- . Herverzekeringsbeleid;
- . Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van de Asset Liability Management-studie (ALM-Studie) en de continuïteitsanalyse die in respectievelijk 2011 en 2013 zijn uitgevoerd. Ook het financieel crisisplan dat door het fonds eind 2011 is opgesteld is verwerkt in onderstaande toelichting op de risico's, het risicobeleid en de ingezette beheersmaatregelen/afdekkinginstrumenten.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerders moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zijn vastgelegd in mandaatovereenkomsten met de vermogensbeheerders. De mandaten zijn gericht op zowel actief als passief vermogensbeheer.

Solvabiliteitsrisico

Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten op basis van zowel algemeen geldende normen als specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd (PW 131-133).

Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslagverlening op opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen (PW 134).

Om het solvabiliteitsrisico te beheersen dient het fonds buffers in het vermogen aan te houden. De omvang van deze buffers (buffers plus de pensioenverplichtingen heten samen het vereist vermogen) wordt vastgesteld met de door DNB voorgeschreven solvabiliteitstoets (S-toets). Deze toets bevat een kwantificering van de bestuursvisie op de fondsspecifieke restrisico's (na afdekking).

De aanwezige dekkinggraad heeft zich als volgt ontwikkeld

	2012	2011
	Nominaal %	Nominaal %
Dekkingsgraad per 1 januari	97,6	102,2
Toevoeging van nieuwe aanspraken en premie inkomsten	0,2	1,9
Het verrichten van pensioenuitkeringen	-	0,2
Wijzigingen in de rentetermijnstructuur	-6,7	-13,4
Extra rendement gegenereerd door de beleggingen	14,3	7,1
Overige oorzaken	0,6	-0,4
Wijziging overlevingstafels en ervaringssterfte	-2,0	-
Dekkingsgraad per 31 december	<u>104,0</u>	<u>97,6</u>

Vereist eigen vermogen

Conform artikel 132 van de PW dient het pensioenfonds te beschikken over een vereist eigen vermogen. De uitwerking van het vereist eigen vermogen wordt geregeld in het Besluit FTK van 18 december 2006 en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling van 19 december 2006. Het pensioenfonds heeft het vereist eigen vermogen vastgesteld conform de in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling beschreven standaardmethode.

Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het pensioenfonds. In die situatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen één jaar beschikt over minder middelen dan de hoogte van de technische voorzieningen voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst.

Er is sprake van voldoende eigen vermogen (het vereist eigen vermogen) indien het eigen vermogen groter is dan het vermogen zoals bepaald op basis van de standaardmethode. Omdat uitgegaan wordt van de evenwichtssituatie, is het vereist eigen vermogen onafhankelijk van het aanwezige vermogen. Het vereist eigen vermogen bedraagt dan € 35.500.000.

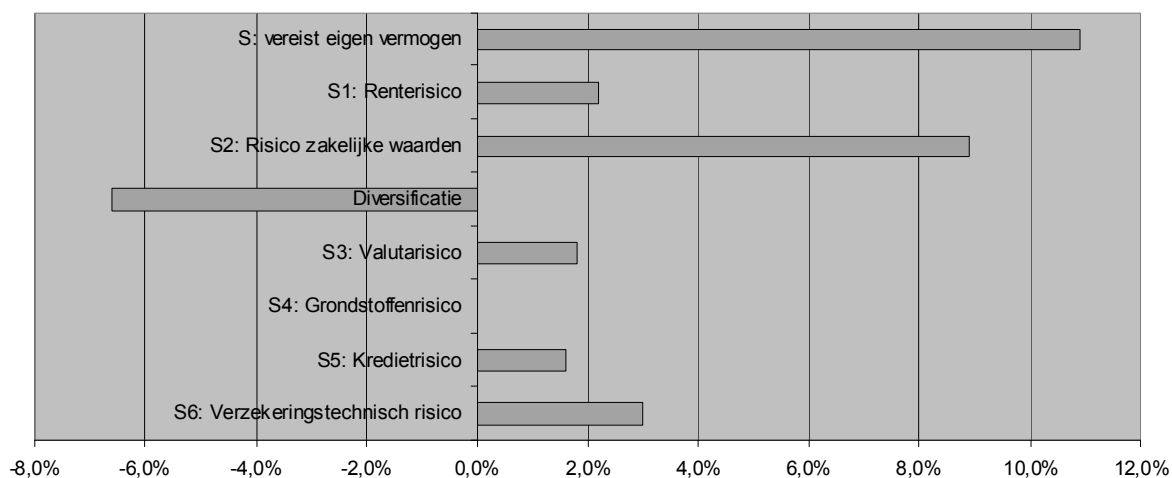
In totaliteit bedraagt het vereist eigen vermogen 10,9% van de technische voorzieningen.

De berekening van het vereist vermogen en het hieruit voortvloeiende surplus/tekortaan het einde van het boekjaar is als volgt:

	2012	2011
	x € 1.000	x € 1.000
S1 Renterisico	7.426	7.593
S2 Risico zakelijke waarden	20.127	29.664
S3 Valutarisico	9.623	5.289
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	8.768	8.737
S6 Verzekeringstechnisch risico	9.952	8.765
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
Diversificatie-effect	-26.261	-23.388
Vereist eigen vermogen (vereiste buffers) (b)	<u>29.635</u>	<u>36.660</u>
Voorziening pensioenverplichting (a)	<u>326.756</u>	<u>293.264</u>
Vereist pensioenvermogen (a + b)	<u>356.391</u>	<u>329.924</u>
Aanwezig pensioenvermogen (Totaal activa -/- schulden)	<u>339.989</u>	<u>286.284</u>
Tekort/Tekort	<u>-16.402</u>	<u>-43.640</u>

De buffers zijn berekend op basis van de standaardmethode waarbij voor de samenstelling van de beleggingen wordt uitgegaan van de feitelijke beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

Buffervereiste onder FTK

Renterisico (S1)

Het renterisico is het risico dat het saldo van de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de nominale pensioenverplichtingen verandert door veranderingen in de marktrente. Het structurele renterisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Integrale beheersing van balansrisico's is onderdeel van de nieuwe financiële opzet. Voor de beheersing van het renterisico wordt gebruik gemaakt van staatsobligaties van de Euro-kernlanden.

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duratie. De duratie is eveneens te interpreteren als de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

Op balansdatum is de duratie van de totale beleggingsportefeuille korter dan de duratie van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde 'duratie-mismatch'. Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingsportefeuille minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) waardoor de dekkingsgraad zal stijgen (ceteris paribus). Bij een rentedaling zal de waarde van de totale beleggingsportefeuille minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad zal afnemen (ceteris paribus).

Het beleid van het fonds is erop gericht om de 'duratie-mismatch' te verkleinen door het nominale renterisico voor 75% af te dekken (2011: 75%). Het fonds realiseert dit door in haar matching portefeuille Euro Core staatsobligaties aan te houden en door middel van een belegging in het LDI-product (renteswaps) van één van haar vermogensbeheerders. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor).

De renteaftdekking is ondergebracht bij F&C Netherlands B.V.

De duratie en het effect van de renteaftdekking kan als volgt worden samengevat:

	31 december 2012		31 december 2011	
	x € 1.000	Duratie	x € 1.000	Duratie
Vastrentende waarden (vóór derivaten)	213.104	4,9	170.713	5,1
Vastrentende waarden (na derivaten)	258.816	13,0	192.016	19,5
(Nominale) pensioenverplichtingen	326.756	16,6	293.264	16,3

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de duratie van de vastrentende waarden circa 5 jaar bedraagt, zonder het effect van rentederivaten. Het fonds is rentederivaten aangegaan, waarmee de duratie met 8 jaar wordt verlengd. De totale duratie van de vastrentende waarden komt hiermee op 13,0 (2011:19,5). De duratie van de nominale pensioenverplichtingen bedraagt 16,6 jaar, wat de rentegevoeligheid veroorzaakt. Overigens kan de duratie van de vastrentende waarden niet een-op-een worden vergeleken met de duratie van de verplichtingen, omdat ook rekening gehouden moet worden met de absolute omvang van de beleggingen en de pensioenverplichtingen.

Het onderstaande overzicht toont hoe de waarde van het pensioenvermogen (uitgesplitst naar verschillende balansposten), pensioenverplichtingen en de hoogte van de dekkingsgraad bij een stijging/daling van de markrente met één procent.

	Stand bij 1% rentedaling	Stand ultimo boekjaar	Stand bij 1% rentestijging
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Pensioenverplichtingen (nominaal)	386.681	326.756	279.966
Vastrentende waarde (exclusief derivaten)	-227.363	-213.104	-200.327
Renteswaps	-84.283	-45.712	-14.522
	<u>75.035</u>	<u>67.940</u>	<u>65.117</u>
Pensioenvermogen	392.818	339.989	296.020
Pensioenverplichtingen	386.681	326.756	279.966
Dekkingsgraad	101,6 %	104,0 %	105,7 %

Zakelijke waarden risico (S2)

Zakelijke waarden risico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, beursgenoteerd indirect vastgoed en converteerbare obligaties) verandert door veranderingen in de marktprijzen voor deze waarden. Het structurele marktrisico wordt beheerst binnen het ALM-proces. Daarin wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. De feitelijke beleggingsmix mag binnen vastgestelde bandbreedtes afwijken van de ALM-beleggingsmix.

De segmentatie van de totale beleggingsportefeuille naar regio is als volgt:

	2012		2011	
	x € 1.000	In %	x € 1.000	In %
EURO-zone	152.964	43,7	130.543	45,5
Verenigde staten	81.120	23,2	65.318	22,8
Asia Pacific	7.769	2,2	11.273	3,9
Overige mature markets	58.630	16,7	53.851	18,8
BRIC-landen	5.499	1,6	5.418	1,9
Emerging Markets	28.239	8,1	20.227	7,1
Subtotaal vastgoed, aandelen en vastr. waarden	<u>334.221</u>	<u>95,4</u>	<u>286.630</u>	<u>100,0</u>
Overige beleggingen	15.987	4,6	-	-
Stand per 31 december	<u>350.208</u>	<u>100,0</u>	<u>286.630</u>	<u>100,0</u>

De segmentatie van de totale beleggingsportefeuille naar sectoren is als volgt:

	2012		2011	
	x € 1.000	In %	x € 1.000	In %
Overheidsinstellingen	65.791	18,8	62.052	21,7
Beleggingsinstellingen	83.985	24,0	73.743	25,7
Financiële instellingen	104.362	29,8	79.072	27,6
Handel- en industriële bedrijven	55.923	16,0	57.233	20,0
Nutsbedrijven	-	-	1.080	0,4
Vastgoed	-	-	933	0,3
Andere instellingen	-	-	528	0,2
Overige dienstverlening	24.160	6,9	11.133	3,9
Transport en opslag	-	-	856	0,3
Subtotaal vastgoed, aandelen en vastr. waarden	334.221	95,4	286.630	100,0
Overige beleggingen	15.987	4,6	-	-
Stand per 31 december	350.208	100,0	286.630	100,0

Diversificatie

De benodigde buffer per risicocategorie is vastgesteld op basis van het afzonderlijke risico. De benodigde buffer voor alle risicocategorieën tezamen (op totaalniveau) is lager dan de som van de benodigde buffers per afzonderlijk risico. Dit komt omdat er bij de vaststelling van het vereist vermogen verondersteld wordt (conform het standaardmodel) dat de risico's onafhankelijk zijn van elkaar met uitzondering van een correlatie van 0,5 tussen de risico's op het gebied van rente (S1) en zakelijke waarden (S2). Het verschil tussen de benodigde buffer op totaalniveau en de som van de benodigde buffers voor elk van de afzonderlijke risico's is gepresenteerd onder de term diversificatie.

Valutarisico (S3)

Valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen verandert door veranderingen in valutakoersen. Valutarisico's worden afgedekt met valutaderivaten, voornamelijk valutatermijncontracten. Alle belangrijke wisselkoersrisico's van de vastrentende beleggingen worden voor 100% afgedekt. Voor de zakelijke waarden portefeuille (aandelen uit ontwikkelde markten en, converteerbare obligaties) wordt 100% van het valutarisico afgedekt.

De valutapositie vóór en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven (x € 1.000):

	2012					2011		
	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vast- rentende waarden	Overige	Totaal	Valuta- derivaten	Netto positie	Netto positie
	Voor afdekking					Afdekking	Na afdekking	
	€	€	€	€	€	€	€	€
EUR	-	-	132.291	-	132.291	-	132.291	130.839
Niet-Euro	-	88.315	129.602	-	217.917	53.093	164.824	131.491
	-	88.315	261.893	-	350.208	53.093	297.115	262.330

Grondstoffenrisico (S4)

Pensioenfondsen die beleggen in grondstoffen (commodities) lopen het risico dat de waarde van deze beleggingen daalt. Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland heeft ultimo 2012 geen beleggingen in grondstoffen.

Kredietrisico (S5)

Dit risico hangt samen met de beleggingen in verhandelbare schuldpapieren en vorderingen op tegenpartijen. Kredietrisico op verhandelbare schuldpapieren wordt beschouwd als prijsrisico. De beheersing van deze vorm van kredietrisico is geïntegreerd in het beleggingsproces, door middel van een richtlijn over de maximale belegging per kredietklasse.

Tegenpartijrisico betreft het risico dat tegenpartijen hun verplichtingen aan het fonds niet meer kunnen nakomen, bijvoorbeeld door faillissement. Het tegenpartijrisico wordt beheerst door selectie van solide tegenpartijen en hantering van tegenpartijenlimieten, al dan niet in combinatie met zekerheidstellingen.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld.

De samenvatting van de vastrentende waarden is als volgt:

	2012		2011	
	x € 1.000	In %	x € 1.000	In %
<u>Vastrentende waarden naar creditrating</u>				
AAA	52.456	20,7	46.154	23,6
AA	30.421	12,0	16.175	8,3
A	44.334	17,5	48.781	25,0
BBB	35.915	14,2	33.809	17,3
BB	36.559	14,4	25.308	13,0
Geen rating	13.419	5,3	486	0,3
Stand per 31 december	<u>213.104</u>	<u>84,1</u>	<u>170.713</u>	<u>87,4</u>

Verzekeringstechnisch risico (S6)

Naast de financiële risico's staat het fonds bloot aan verzekeringstechnische risico's, waarvan het langlevensrisico één van de belangrijkste is. Andere verzekeringstechnische risico's zijn kortlevensrisico, arbeidongeschiktheidsrisico en het toeslagrisico.

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Bij de vaststelling van de technische voorziening (TV) wordt rekening gehouden met de door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde Prognosetafel AG2012-2062 met startjaar 2013. Er worden geen leeftijdsterugstellingen gehanteerd, maar de sterftekansen uit de gehanteerde sterftetabel worden vermenigvuldigd met een voor het pensioenfonds specifiek afgeleide ervaringssterfte met behulp van het Towers Watson Ervaringssterfmodel 2012.

Het kortlevensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve').

Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremies en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het toeslagrisico omvat het risico dat de ambitie van het bestuur om toeslagen op pensioen toe te kennen in relatie tot de algemene prijsontwikkeling niet kan worden gerealiseerd. De mate waarin dit kan worden gerealiseerd is afhankelijk van de ontwikkelingen in de rente, beleggingsrendementen, looninflatie en demografie (beleggings- en actuariële resultaten) echter, afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad van het fonds. Uitdrukkelijk wordt opgemerkt dat de toeslagverlening voorwaardelijk is.

Het fonds heeft deze risico's overwogen en verwerkt in de buffer voor het verzekeringstechnisch risico ultimo 2012.

Liquiditeitsrisico (S7)

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. Het pensioenfonds heeft het liquiditeitsrisico op nihil gesteld.

Concentratierisico (S8)

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Voor het pensioenfonds is dit concentratierisico nihil.

Operationeel risico (S9)

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het pensioenfonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn zoals intern organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Het pensioenfonds heeft het operationeel risico op nihil gesteld.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie tussen de verbonden partijen, tussen het fonds en de sponsor, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transactie met bestuurders

Er zijn geen beloningen noch leningen verstrekt aan de bestuurders, noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Inzake de overeenkomst tussen het fonds en de werkgever met betrekking tot de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling wordt verwezen naar de overige gegevens.

10 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2012

BATEN

De omzet in de zin van Titel 9 BW2, bestaat uit de premies en de directe opbrengst beleggingen, bedraagt € 13.063.686 (vorig boekjaar € 15.267.910).

	2012		2011	
	€	€	€	€
7. Premies				
Periodiek premies: werkgeversgedeelte		10.612.996		9.089.776
Periodiek premies: werknemersgedeelte		2.765.298		2.703.592
Bijdrage inzake kostenvoorziening		-		3.023.277
Bijdrage renteniersplan		1.078.211		981.484
		<u>14.456.505</u>		<u>15.798.129</u>

Overige premies

Kostendekkende premie		13.964.000		11.375.000
Feitelijke premie		13.038.000		12.123.000
Gedempte premie		10.710.000		9.714.000

De kostendekkende premie betreft de actuarieel benodigde premie op grondslagen van het pensioenfonds voor de verhoging van aanspraken in het boekjaar door de toename van dienstjaren en de risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, alsmede een opslag voor het aanhouden van het vereist eigen vermogen en een opslag voor de pensioenuitvoeringskosten.

De feitelijke premie betreft de in rekening gebrachte doorsneepremie verminderd met de dekking voor de kosten van het vermogensbeheer en is ten minste gelijk aan de gedempte premie in enig jaar

De gedempte premie betreft de actuarieel benodigde premie op grondslagen van het pensioenfonds voor de verhoging van aanspraken in het boekjaar door de toename van dienstjaren en de risicopremies van nog niet opgebouwde aanspraken op partnerpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen, alsmede een opslag voor het aanhouden van het vereist eigen vermogen en een opslag voor de pensioenuitvoeringskosten. Als uitgangspunt wordt een vaste disconteringsvoet van 4% gehanteerd. Deze disconteringsvoet komt overeen met de rekenrente binnen het kapitaalcontract met de verzekeraar.

De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate in de staat van baten en lasten verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw		12.068.000		9.845.000
Toeslag voor instandhouding van het vereist eigen vermogen		1.509.000		1.201.000
Toeslag voor uitvoeringskosten		387.000		329.000
		<u>13.964.000</u>		<u>11.375.000</u>

8. Overgenomen pensioenverplichtingen

Overgenomen pensioenverplichtingen boekjaar		1.004.259		1.066.881
Verrekenverschillen op overgenomen pensioenverplichtingen		-2.545		-74.026
		<u>1.001.714</u>		<u>992.855</u>

	2012		2011	
	€	€	€	€
9. Directe beleggingsopbrengsten				
Dividend overige beleggingen		-		196.914
Intrest bank		3.243		2.754
Beleggingskosten		-1.396.062		-729.887
		<u>-1.392.819</u>		<u>-530.219</u>

De beleggingskosten ad € 1.396.062 (2011: € 729.887) bestaan uit: beleggingskosten F&C ad € 1.181.159 (2011: € 463.940) en beleggingskosten BlackRock ad € 214.903 (2011: € 265.947). In de beleggingskosten van F&C over 2012 is een bedrag van € 291.238 begrepen aan kosten over 2011 die nog niet in rekening waren gebracht.

10. Indirecte beleggingsopbrengsten

(On-)gerealiseerde waardeverschillen vastrentende waarden	35.828.435	31.313.213
(On-)gerealiseerde waardeverschillen overige beleggingen	2.314.064	-1.732.567
(On-)gerealiseerde waardeverschillen aandelen	11.035.414	-4.121.147
(On-)gerealiseerde waardeverschillen banken	40	-40.499
Overige	929.394	-1.133.060
	<u>50.107.347</u>	<u>24.285.940</u>

De overige indirecte beleggingsopbrengsten betreffen hoofdzakelijk resultaten op valutaderivaten ad € 921.550 (2011: € 1.127.848).

11. Ontvangen intrest

Intrest op inkomende waardeoverdrachten	7.091	22.175
Overige intrest	55	2.772
	<u>7.146</u>	<u>24.947</u>

12. Overige baten

Kredietrisico	-	944.834
Overige baten	16.444	8.471
	<u>16.444</u>	<u>953.305</u>

LASTEN

13. Mutatie technische voorzieningen

Pensioenopbouw	12.067.577	10.028.621
Rentetoevoeging	4.656.436	3.307.244
Onttrekking pensioenuitkeringen	-9.817.626	-9.777.356
Wijziging marktrente	21.510.110	36.873.560
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	6.200.323	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.318.089	1.281.736
Overige mutaties in de voorziening pensioenverplichtingen	-2.443.085	2.142.960
	<u>33.491.824</u>	<u>43.856.765</u>

	2012		2011	
	€	€	€	€
14. Overgedragen pensioenverplichtingen				
Overgedragen pensioenverplichtingen boekjaar		120.069		8.846
Verrekenverschillen op overgedragen pensioenverplichtingen		37.066		2.506
		<u>157.135</u>		<u>11.352</u>

15. Uitkeringen en afkopen

Afkopen boekjaar		3.195		-
Ouderdomspensioen		8.160.124		8.273.314
Nabestaandenpensioen		1.266.575		1.192.122
Invalideitpensioen		120.326		132.568
		<u>9.550.220</u>		<u>9.598.004</u>

16. Uitvoeringskosten

Administratiekostenpensioenverzekering	192.954		192.406	
Administratiekosten WIA-aanvulling / excedent	14.892		15.603	
Stop-loss premie pensioenverzekering	42.438		39.138	
		<u>250.284</u>		<u>247.147</u>
Accountantskosten *	59.293		31.066	
Actuariskosten **	132.850		-	
Kosten contributie ***	28.014		46.454	
Overige kosten	15.293		-	
Bestuursondersteuning	169.732		-	
		<u>405.182</u>		<u>77.520</u>
		<u>655.466</u>		<u>324.667</u>

De stijging van de uitvoeringskosten wordt veroorzaakt doordat kosten die tot 2011 direct door de aangesloten werkgevers werden betaald nu via het fonds lopen. Deze worden via de premies weer verrekend met de werkgevers.

* De accountantskosten ad € 59.293 hebben voor € 11.000 betrekking op de wettelijke controle van de jaarrekening en de DNB-staten van 2011 en voor € 18.000 betrekking op de controle van 2012. Het overige deel ad € 30.292 heeft voor € 12.495 betrekking op de controle van de beleggingen 2011 en voor € 17.798 betrekking op de controle van 2012.

** De actuariskosten betreffen certificering en advisering.

*** De kosten contributie zijn in 2012 gedaald. De bedragen in het boekjaar zijn respectievelijk voor aanslag DNB (2012: € 17.379, 2011: € 29.960); AFM heffing (2012: € 3.480, 2011: € 12.080), contributie OPF (2012: € 6.550, 2011: € 3.925) en overige kosten (2011: € 605, 2010: € 489).

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

Accountantskosten

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten voor de externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1, eerste lid, onder a en e, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijnde € 59.293 zijn als volgt:

	2012		2011	
	€	€	€	€
Totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening		<u>59.293</u>		<u>31.066</u>

	2012		2011	
	€	€	€	€
17. Betaalde intrest				
Intrest op uitgaande waardeoverdrachten		1.234		6.413
Overige intrest		4.354		-
		<u>5.588</u>		<u>6.413</u>
18. Overige lasten				
Inhouding saldo technische resultaten verzekeraar		<u>122.828</u>		<u>138.313</u>

Overige informatie

Bezoldiging van bestuurders

Aan bestuurders zijn in het boekjaar geen bezoldigingen verstrekt (2011 € 0).

Personele informatie

Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland heeft geen werknemers in dienst (2011: 0)

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Almelo, 14 juni 2013

A. Grave, voorzitter

R.W.H. Horselenberg, secretaris

G.J. Broekman, lid

L.J.C.M. Le Blanc, lid

J.J. de Vrieze, lid

H.R. Valley, lid

G.N. Koning, lid

H. van Eck, lid

11 OVERIGE GEGEVENS

STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING RESULTAAT

Jaarlijks besluit het bestuur welk bedrag aan de reserves zal worden toegevoegd.

VOORSTEL BESTEMMING RESULTAAT

In de jaarrekening is het voorstel verwerkt om het positieve resultaat over 2012 ad € 20.213.276 voor € 19.844.792 ten gunste te brengen van de algemene reserve en € 368.484 toe te voegen aan de gereserveerde technische resultaten.

ACTUARIELE VERKLARING

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland te Almelo is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2012.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en

heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van de artikelen 131 (minimaal vereist eigen vermogen) en 132 (vereist eigen vermogen).

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland is naar mijn mening slecht, vanwege een dekkingstekort.

Apeldoorn, 14 juni 2013

A. Berger AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening over 2012 van Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland te Almelo gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012, het kasstroomoverzicht en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de Stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de Stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Urenco Nederland per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van het Bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van het Bestuur, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amstelveen, 14 juni 2013

KPMG Accountants N.V.

F.M. van den Wildenberg RA

Bijlage 1 Pensioentermen

Ter verduidelijking van de leesbaarheid van het jaarverslag vindt u onderstaand een lijst waarin enkele technische pensioentermen worden verklaard.

Doorsneepremie	Premie die werkgever en werknemer betalen aan de stichting, ter verwerving van pensioenaanspraken.
Dekkingstekort	Situatie dat de middelen van het pensioenfonds niet langer toereikend zijn om de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's te dekken.
Financiële derivaten	Beleggingsinstrumenten die hun waarde ontleen aan de waarde van een ander goed, zoals aandelen en olie. Het andere goed wordt de onderliggende waarde genoemd.
Franchise	De franchise is dat deel van het jaarsalaris waarover geen pensioen wordt opgebouwd, omdat de deelnemer te zijner tijd een AOW-uitkering ontvangt.
Jaarsalaris	12 maal het met de werknemer overeengekomen vaste bruto maandsalaris, inclusief 8% vakantietoeslag; het geheel vermeerderd met 3% eindejaarsuitkering.
LDI	Liability Driven Investments, alle beleggingen die bedoeld zijn om het rendement op de verplichtingen zo goed mogelijk na te bootsen.
Pensioengrondslag	Het laatstelijk voor de deelnemer geldende jaarsalaris, nadat dit is verminderd met de franchise.
Premievrije aanspraken	Het pensioen dat bij beëindiging van een deelneming door ontslag wordt meegegeven op basis van de doorgebrachte deelnemerstijd.
Rentetermijnstructuur	De rentetermijnstructuur dient ter bepaling van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen.
Reservetekort	Situatie dat de middelen ontoereikend zijn om naast de voorziening pensioenverplichtingen en de reserve voor algemene risico's, ook nog de vereiste reserve beleggingsrisico's, de reserve voorgenomen pensioenaanpassing en eventuele andere reserves te dekken.
Toeslag op pensioen	Verhoging van ingegane en premievrije pensioenen op basis van algemene prijsstijgingen.
Verzekering	Het door de stichting onderbrengen van de pensioenregeling in een verzekeringsovereenkomst met Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.
Voorziening verzekeringsverplichtingen	Het bedrag dat staat tegenover de pensioenverplichtingen die de verzekeraar op het moment van berekenen ten opzichte van de deelnemers heeft.

Bijlage 2 Aanspraken

Reglementaire aanspraken op pensioen

Het pensioenreglement geeft aanspraak op:

Ouderdomspensioen

Ingaande op de eerste dag van de maand, waarin de (gewezen) deelnemer 65 jaar wordt (pensioenrichtdatum) en uit te keren tot en met de maand van diens overlijden;

Partnerpensioen

voor de partner van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde uit te keren vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde is overleden tot en met de maand van overlijden van de partner;

Tijdelijk partnerpensioen

voor de partner van de deelnemer uit te keren vanaf de eerste dag van de maand volgend op die waarin de deelnemer is overleden, indien dit overlijden plaatsvindt vóór de pensioendatum, tot de maand van overlijden van de partner, doch uiterlijk tot de maand, waarin de partner de 65-jarige leeftijd bereikt;

Bijzonder partnerpensioen

voor de partner van wie de relatie met de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde voor diens overlijden rechtsgeldig is beëindigd;

Wezenpensioen

voor de kinderen van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde;

(Tijdelijk) partnerpensioen op risicobasis

voor de partner en kinderen van de werknemer die nog geen 21 jaar is;

Arbeidsongeschiktheids-
pensioen

Voor de arbeidsongeschikte deelnemer in de zin van de WIA/WAO

Bijlage 3 Vermelding nevenfuncties

Deze bijlage bevat een overzicht van de nevenfuncties van de bestuursleden van het fonds. Onder nevenfunctie wordt niet verstaan (indien van toepassing) de functie van het desbetreffende bestuurslid bij de aangesloten werkgever(s).

Naam bestuurslid	Nevenfunctie
J.J. de Vrieze	Penningmeester CJV, Afdeling Borne
G.N. Koning	Geen
L.J.C.M. Le Blanc	Lid bestuur Stichting Pensioenfonds ABP Lid bestuur Stichting Instituut Gak Directeur Andreas Capital Group S.A.
A. Grave	Geen
R.W.H. Horsselenberg	Geen
G.J. Broekman	Lid Ledenraad Coöperatie Werk en Vakmanschap
H. van Eck	Adviseur Montae
H.R. Valley	Geen